

ПРВИ ПОЗИВ

САВЕЗ ОРГАНИЗАЦИЈА РЕЗЕРВНИХ ВОЈНИХ СТАРЕШИНА СРБИЈЕ

ГОДИНА III БРОЈ 4 СЕПТМБАР 2021.

Годишњи скуп
резервних војних старешина Србије

НА ИЗВОРИШТУ ПАТРИОТИЗМА

ПЕРОМ И КАМЕРОМ

Петроварадинска тврђава

НЕОСВОЈИВИ БАСТИОН

План тврђаве са означеним објектима

Омиљено састајалиште Новосађана

Камен темељац Петроварадинске тврђаве положио је аустријски принц Крој. Изградња тог објекта, по пројекту француског војног архитекте Себастијана Вобана, трајала је пуних 88 година, све до 1780. Изградњу су водили аустријски војни архитекти. Тврђава је изграђена на 112 хектара, на узвишењу које доминира околином. Била је неосвојива за ондашњу ратну технику и већ тада је добила назив Гибралтар на Дунаву. Као искључиво војни објекат, Петроварадинска тврђава служила је све до 1948. године. Под заштиту државе стављена је 1951. године, од када представља културни и туристички објекат.

Према ранијим сазнањима, на Петроварадинској тврђави прво људско насеље постојало је још 4500 година пре нове ере, али након археолошких открића на самом почетку истраживања историја овог простора померена је на период 19.000–15.000 година пре нове ере. Истраживањем остатака насеља из млађег бронзаног доба (3000 година пре нове ере) археолози су пронашли и бедеме појачане кољем и палисадама из тог периода који сведоче да је још у време тзв. вучедолске културе постојало утврђено насеље.

После неолита на петроварадинској стени су се смењивале различите културе. Око стоте године пре нове ере те просторе насељавају Келти које сто година касније смењују Римљани. Они утврђивањем границе на Дунаву граде тврђаву Кузум, коју ће у петом веку разорити Хуни. Половином XIII века скоро на истом месту насељавају се католички монаси из реда „цистерцита“. Дозволом угарског краља Беле IV граде манастир који називају Белакут. Манастир је након провале Татара утврђен.

Већи значај тврђава добија са повећаном опасношћу од нових освајача - Турака Османлија. У Петроварадину је често боравио мађарски краљ Матија Корвин. Ту је 1463. године склопио уговор са Млетачком републиком и истовремено разговарао са властелом око одбране од Турака. Године 1475. Корвин доноси одлуку да зарати са Турцима. Мађарски краљ Владислав II такође посећује Петроварадин, где разним олакшицама подстиче напоре да се сакупи

више радне снаге на оправкама кула и бедема.

У свом запису Евлија Челебија о Петроварадинској тврђави каже:

„Град Варадин лежи на обали реке Дунав, његова цитадела има шестоугаони облик а налази се на једном високом брду које се диже небу под облаке. То је неприступачан, чврст и у истину стар град... Град има седам великих кула, сви бастиони изграђени су складно... У тврђави има свега две стотине даском покривених кућа без ограда и башта, затим Сулејманових џамија, складиште муниције и житни амбари... На југоисточној страни налазе се само брегови и по њима све сами виногради.“

Године 1525. у Петроварадинској тврђави било је свега 1000 коњаника и 500 пешака, да би се крајем године тај број повећао на 4000 војника. Пред опасношћу од Турака заповедништво над Петроварадином преузео је Павле Тимори, ранији заповедник Будимског града. Његови захтеви за појачањем у војсци и новцу нису стизали. Уместо од помоћи, од краља Лајоша II, стиже само упутство да се са главним снагама пребацају на леву обалу Дунава а заповедништво над тврђавом препусти Ђорђу Алапију. Под зидине Петроварадина 13. јула 1526. године стигла је турска војска јачине 40.000 људи предвођена великим везиром Ибрахимом...

Након протеривања Турака из Петроварадина започиње рушење старе средњовековне тврђаве како би се започела изградња нове по тада најмодернијем систему градње фортификације. Желећи да поврати изгубљену тврђаву Турци започињу неколико похода. Доживљавају страховите поразе у биткама код Сланкамена 1691 и битке код Сенте 1697. године а услед лоших времен-

Поглед на Петроварадин

Један од улаза у новосадско утврђење

ских прилика напуштају опсаду Петроварадина 1694. године.

Пред опасношћу од Турака, на Петроварадинској тврђави се доста радило. Изграђена су два појаса земљаних шанчева на јужној страни тврђаве. Овај елемент полске фортификације, први пут се помиње 1692. а дуплиран је 1694. године по налогу грофа Карафе. Велики везир Сурмели Али-паша стигао је из правца Београда пред Петроварадинску тврђаву 9. септембра 1694. године. Дунавом је пловила турска ратна

Годишњи скуп резервних војних старешина Србије у знаку Иницијативе за обучавање средњошколаца

НА ИЗВОРИШТУ ПАТРИОТИЗМА

Општина Крупањ и тамошња организација резервних војних старешина били су домаћини дводневног скупа представника асоцијација резервних подофицира и официра из свих крајева Србије. Осим што су одржали седницу Скупштине, достојанствено је обележен и 15. септембар – Дан РВС, а учесници дводневних активности били су у прилици да ближе упознају историју и традиције које негују житељи тог краја

Сваку организацију сачињавају људи. Од активности руководства понајвише зависи у којој мери ће чланови испуњавати обавезе у односу на програм, статут и план активности. Тамо где се ради колективно, успех је загарантован и много већи у односу на индивидуалне активности. Пример Општинске организације резервних војних старешина Крупања може да послужи свима онима који настоје да буду успешни. Слободарство

у том крају представља мобилишући фактор који прожима грађане да предано негују славне војничке традиције до одзива када год је потребно оспособити се или усавршити знања и вештине за одбрану земље. Врхунац је учешће у свим досадашњим ратовима, када су пушконоше из Крупања одлучно стали на браник отаџбине.

Имајући на уму све оно што пружа Крупањ, што је значајно у прошлости и колико је окренут бољој будућности,

нимало није чудно што је сусрет резервних војних старешина Србије одржан управо у том граду, на задовољство грађана и оних који на униформама бранилаца носе одговарајуће чинове што су их учењем, радом, па и борбом стекли.

Нажалост, ове, као и прошле године господар света је корона која није дозволила да се резервне војне старешине окупе у већем броју. Због тога је

Наставак до 13. стране →

редукован број учесника сусрета, али су активности текле као да је присутно на стотине резервних војних старешина.

Редукован број делегата

Окупљање је почело 13. септембра у Дому културе као подсећање на браћу Рибникар који су као резервни официри положили своје животе на олтар отаџбине. Компанија „Политика“ је својевремено саградила Дом културе као поклон житељима Крупња.

После добродошлице домаћина и окрепљења одржана је седница Управног одбора на којој су договорене процедуралне ствари у вези са седницом Скупштине СОРВСС. Усвојен је записник са претходне седнице и изабрано радно председништво, записничар и оверивачи записника за предстојећу седницу Скупштине.

Скупштина је, у сагласју са одлукама надлежних тела Савеза организација резервних војних старешина Србије, одржана са редукованим бројем делегата, што је последица пандемије вируса корона.

Извештај о раду између две седнице Скупштине поднео је председник СОРВСС др Милојко Николић.

—Због ризичне епидемиолошке ситуације, изазване вирусом корона, прошле године скромно је обележен Дан ОРВС и 102-годишњица од пробоја Солунског фронта, једног од најзначајнијих датума у модерној српској историји. Тог 15. септембра српска војска кренула је у највећу војну победу у нашој историји, чиме је и започео процес уједињења српског народа, да би прошле године, баш тај дан, био озваничен као Дан Српског јединства, рекао је др Милојко Николић и наставио:

—Само накратко осврнимо се и прisetимо да је до пре три године организацијама РВС претила опасност да нестану са друштвене сцене. Пре тога, хорски се говорило и у медијима заговарало да Србија никада неће ратовати, да нам војска готово није ни потребна, па је у тој ситуацији било илузорно одржавати и јачати једину невладину организацију која се бави одбраном земље. Знали смо да то није права слика стања и по сваку цену смо желели да очувамо Савез и организацију у целини. Пут до остваривања садашњег статуса био је дуг, са много утрошеног личног времена, памети, тешког рада и упорности. Преживели смо на ентузијазму појединаца и свести чланова.

Упућени на Министарство одбране

Имамо широм отворена врата - са представницима Управе за обавезе одбране одржавамо редовне месечне састанке иза којих је службена беле-

Извештај о раду СОРВСС поднео је председник др Милојко Николић

шка са закључцима са којима је упознат и државни секретар. Захваљујући Управи за обавезе одбране, као и томе што смо оправдали очекивања Министарства одбране, постали смо

„видљиви“, повратили статус који нам је омогућио финансијску инјекцију. Успели смо и на то треба да будемо поносни. Наравно, треба сачувати стечени статус, али је пред нама тежи задатак, за наше даље. Велико улагање и наду у нас Министарства одбране морамо оправдати, нагласио је Николић.

У ретроспективи свега онога што је урађено између две седнице Скупштине, председник СОРВСС пошао је од незаобилазних и врло важних ствари.

Организација РВС сада има статус удружења од посебног значаја за одбрану земље, чиме су створени предуслови за функционисање и Савеза и ОРВС. Увођењем наставе у завршним разредима средњих школа о одбрани и заштити, (активности која се скраћено назива „Иницијативом“), чији извођачи су разредне старешине, припадници центара Министарства одбране, али и чланови Савеза, односно ОРВС, учињен је значајан помак у едукацији грађана за одбрану земље. С друге стране путем те активности учињен је кључни предуслов, а то је – стабилно финансирање Савеза, а тиме добрим

На седници Скупштине донете су важне одлуке за функционисање СОРВСС

Минут ћутања за све преминуле старешине између две седнице Скупштине

унос, ажурирање и приказ (извештавање) података је био дугорочан посао на формирању информационог система за наше потребе и још траје.

За реализацију те наше идеје неопходно је било ангажовање Агенције за софтверске услуге, која је са тимом стручних лица (које предводи Живко Станковић, пуковник у пензији један од аутора Командно-информационог система у МО и ВС). Након упознавања са местом, улогом и значајем СОРВСС у систему одбране та агенција је сачинила предлог Плана аутоматизације података и процеса за потребе Савеза (израда информационог система). При томе је, ваља посебно нагласити, искључила свој профит. Из тог плана већ је реализовано две трећине задатака, почевши од формирања хардверске платформе...

Домаћинским и професионалним односом и понашањем морамо да оправдамо поверење Министарства одбране у организације РВС. Пошто смо ми војници учени да предвиђамо, свесни смо да пандемија вируса ковид-19 не посустаје. Наставак Иницијативе, на основу које смо добили статус, је индикативан и донекле предвидљив. Евентуално гашење Иницијативе Савез и ОРВС би довели у неизвесну ситуацију, све док се не би укључила нова активност. Такво размишљање нас је нагнало на трагање за активностима, то јест за нову иницијативу, како бисмо могли да задржимо тешко стечени статус, подвлачи Николић.

Из тих разлога Савез је предузео следеће: достављен је Управи за обавезе одбране предлог материјала за састанак уз навођење тема, као и виђење садржаја по тачкама. Реч је о више тема, а тежиште предлога СОРВСС је на теми: „Обука (кондиционирање) РВС који немају војни распоред у Војсци Србије“. У образложењу је

делом и ОРВС на терену.

Све организације РВС су опремљене модерним и пре свега квалитетним лап-топовима и штампачима.

Изборне јединице (ИЈ) су добиле и модерне видео-пројекторе са пројекционим платнима. Свака организација РВС је прошле године добила по 40.000 динара, а за новоосноване или оне које су имале замрзнуте рачуне у пословним банкама, уплаћене су финансијске надокнаде потребне за оснивање, односно регистровање организације или покретање замрзнутог рачуна.

Кључна активност – база података

–Посебно бих нагласио кључну активност коју сада проводимо - то је формирање Информационог система Савеза организација резервних војних старешина Србије (ИС СОРВСС). Да би Савез имао сврсисходну улогу према организацијама РВС, МО и ВС, неопходно је да постоји база података (БП) о чланству. Евидентирање обележја о сваком нашем члану има за

Добродошлицу делегатима пожелио је председник општине Иван Исаиловић

циљ да Савез у што краћем року пружи информације о расположивом кадру и њиховим способностима за потребе система одбране. Формирање БП и израда програмских модула за

једноставно наглашена потреба за едукацијом нераспоређених резервних војних старешина. Тиме је речено и то да је неопходно проширити постојећу Иницијативу. Предложен је и назив те активности: „Иницијатива број 2“. Односи се на категоризацију циљних група за обучавање грађана за одбрану земље. Наиме, у оквиру треће категорије „Нераспоређени војни обвезници (одслужили војни рок са оружјем)“, предложена иницијатива се темељи на категорију (подкатегију) „резервне војне старешине“.

Сврха предлога је да РВС, првенствено нераспоређене, буду кондициране у погледу нових метода и техника руковођења војним јединицама, а и по питању новог и савременог наоружања којим ће евентуално руковати или које ће вероватно користити противник.

Знања никада доста

Главни садржај обуке би биле основне војничке и старешинске вештине како би се, када за тим буде било потребе, што лакше, без додатне обуке или уз мало обуке, укључили у војне јединице и у јединице Цивилне заштите (ЦЗ) или на други начин у систем цивилне одбране. То посебно важи за оне који су курсеве за десетаре и Школу резервних официра завршили закључно са 2006. годином, када су и наступиле одређене промене у технологији одлучивања. Конкретно се циља пре свега на обнову и стицање знања о вођењу радних карата (симболи и ознаке) и на процес одлучивања, односно исказивања процена и одлука. Такође, нужно је упознати резервне војне старешине са технолошким новинама које имплицирају другачије понашање и вођење јединица на бојишту. Један од примера је употреба беспилотних летелица и заштита од њиховог деловања, коришћењем телекомуникационих система и употребе средстава јавног комуницирања (мобилни телефон, друштвене мреже и др.) и шта њихова неконтролисана употреба у рату може да значи за војну јединицу.

Потребно је резервне официре упознати и „држати у кондицији“ са новим оружаним системима, који се користе у свету, а посебно са онима који су у употреби у ВС или ће то бити, почевши од пиштоља и пушака па до најсложенијих и за употребу и за одржавање. Наравно, не мисли се да их треба оспособити да самостално рукују и користе системе, али да имају представу како би се, када дођу у војну јединицу, лакше и брже прилагодили и припремили. Оваквим приступом би се обезбедила квалификованија и боље припремљена заменивост резервног и активног састава нераспоређеним резервним војним старешинама, али и припремило људство за обуку цивилног становништва за од-

Седницом је председавао Војин Мрђа из Ужица

брану, не само од агресије већ и од невојних изазова, ризика и претњи.

Том обуком није потребно обухватити све нераспоређене старешине у истом обиму и по истим садржајима.

Предлог подразумева да Управа за обавезе одбране по моделу актуелне Иницијативе проблематизује ову врсту обуке и (у зависности од оцене шта организације и СРВСС могу да допринесу) укључи их у нову активност.

Могућа сарадња и са МУП-ом

По принципу претходне иницијативе, могла би се успоставити сарадња са Министарством унутрашњих послова (Управа за ванредне ситуације) у делу који се односи на цивилну заштиту. Ово би био искорак и континуирано укључење РВС у обуку (сопствено обучавање за потребе система одбране, а што је по Статуту СОРВСС и основни смисао организовања и постојања. Савез за почетак истиче предлог за израду приручника и информативно-едукативних брошура.

Организација резервних војних старешина се већ опробала и успешно израдила приручник за РВС у вези са припремом наставе за средњошколце.

Сматра се да је потребна израда новог приручника који би био универзалан, намењен свим резервним старешинама, без обзира на род и специјалност и усмерен на рад командира групе, одељења, вода и чете.

С тим у вези треба рећи да је променен начин вођења радних карата (тактички знаци, а и саме топографске карте су новијег издања). Делимично је измењена процедура доношења одлука, посебно на тактичком нивоу (одељење, вод и чета) са кључним захтевом визуелизације одлуке и припреме потчињених у реализацији одлуке. Такође је делимично измењено наоружање, а тактичко-техничке кара-

Члановима Скупштине се обратио потпуковник Милан Крсмановић из Министарства одбране

ктеристике и начин употребе су значајно другачији. Нова опрема (униформа, борбени и заштитни прслуци, уређаји везе и уређаји за осматрање) значајно утиче на начин дејства тактичких јединица и заштиту од дејства сличног наоружања и војне опреме противника.

Потребно је написати актуелне информативно-едукативне брошуре. Текстови би се односили на актуелне безбедносне ризике и претње, на новине у употреби тактичких јединица, на савремено наоружање, на искуства и научене лекције из тактике и употребе наоружања и друге опреме у савременим ратовима. Сврха је информисање резервних старешина о савременим опасностима, ризицима и претњама, а и новинама у области наоружања и војне опреме и тактике употребе и подизање нивоа знања војника и старешина у војним и јединицама Цивилне заштите.

Председнику Скупштине општине Крупањ Зорану Зарићу признање је уручио председник Милојко Николић

Минијатурна сабља у правим рукама: Драган Грујић

-Да би да би све ово што радимо имало смисла, морамо се максимално фокусирати и ангажовати на привлачењу млађих или тек свршених курсиста резервних официра и подофицира. Услед законом заштићених личних података, имали смо велике проблеме. Био је евидентан и делимичан пад наше мотивисаности, а једно време систем је био незаинтересован за нас. Једноставно били смо без подмлатка. Ствари се значајно мењају.

Између осталог и посредством сајта, проналазе нас и појединачно се јављају резервне војне старешине млађе животне доби. Успостављени су и одлични односи Савеза са Ректоратом Универзитета одбране и Војном академијом, тако да смо, у последње три класе, генерални секретар и ја добили један до два наставна часа на којима младим старешинама представљамо организацију РВС и потребу новопроизведених резервних офици-

Све одлуке донете су једногласно

ра да се укључују у организацију према месту боравка.

Већ су видљиви и конкретни резултати. Тако на пример крушевачка ОРВС је одједном пре два месеца учланила седам новопроизведених потпоручника у резерви. У Нишу ће то према утврђеном плану да се учини током октобра...

Прилагодити пројекте РВС

-Упознали смо Министарство одбране да рад наших ОРВС отежава материјална ситуација за спровођење осталих активности које нису у директној вези са *Иницијативом о увођењу садржаја обуке у школски систем Р. Србије*. Наиме, област одбране није тематски обухваћена пројектима за финансирање невладиних организација у локалним самоуправама. Наше организација нису у прилици да припреме пројекат из области цивилне одбране и заштите за расписане конкурсе и да на тај начин обезбеде део средстава за одвијање дела активности, поготову оних које су, да тако кажемо, од државног значаја. Изнели смо наш став да припреме становиштва (локалне друштвене заједнице) за одбрану земље треба да добију своје место у конкурсним условима за финансирање пројеката. Реч је о активностима усмереним на обучавање становиштва за цивилну одбрану и заштиту, затим о организовању и реализацији курсева оспособљавања за дужности у цивилној одбрани и заштити, предавањима везаним за укупне војно-политичке прилике у свету и у региону, набавци средстава за обуку и слично. Очекујемо разумевање локалних самоуправа.

Савез је био укључен око допуне Правилника о унапређењу РВС ставком: „за учињено дело“, тако да је између две седнице скупштине на предлог организација унапређено у виши чин још 11 официра и подофицира. Настављамо са овим, са прикупљањем података за унапређење на предлог организација, али водимо рачуна да то буде селективно у смислу да се ти људи својим држањем и ангажовањем у ОРВС и цивилној заштити у својој локалној самоуправи заиста то заслужују, нагласио је Николић.

Одлуком Управног одбора између две седнице Скупштине додељена су признања за допринос афирмацији и повратку статуса РВС: бригадном генералу Синиши Кресовићу, пуковнику Драгану Котарлићу, капетану бојног брода Милану Коњиковцу, потпуковницима Милану Крсмановићу и Владимиру Почучу и резервном потпуковнику Марку Јеремићу.

Међу циљевима СОРВСС, којима ће се стремити у наредном периоду, поред подмлађивања кадра, приоритетно је планирање, односно форми-

Заједнички снимак на Мачковом камену

рање нових организација и активирање пасивних.

Према утврђеном плану до краја 2022. године број организација ће бити укупно 90 (са новооснованима у местима где их нема), а и активирање оних у којима је из одређених разлога рад замро.

-Савез ће и даље бити фокусиран на очување квалитетних односа са Управом за обавезе одбране, односно Одељењем за обучавање грађана. Неговање добрих односа „у нашој породици“ се подразумева. Свима нам је јасно да нема ратне војске без резервних војних старешина. У Србији народ и даље највеће поверење има у Војску Србије, а резервни војни старешина мора бити појам часног, образовног, родољубиво опредељеног, стручног и морално чврстог грађанина. Управо то, као и досадашњи пут наше организације је гарант да су резервне војне старешине чврсто опредељене да чувају границе Србије, интегритет и суверинитет наше државе.

Дозволите ми, на крају, да изразим захвалност граду Крупњу и општинској ОРВС Крупња, што су нам омогућили да одржимо нашу редовну Скупштину, а организовањем Свечане академије за грађане, да на свечан и достојанствен начин обележимо 102 године постојања ОРВС, завршио је полагање др Милојко Николић.

Поред извештаја о раду Скупштине је усвојила извештај о материјално-финансијском пословању Савеза између две Скупштине, извештај Надзорног одбора о контроли материјално-финансијског пословања, предлоге нормативних аката и измене и допуне Статута СОРВС Србије по предлогу Управног одбора, као и Предлог Програма рада Савеза за 2022. годину.

Свечана академија

Учесницима скупа бираним речима обратио се председник општине Крупањ Иван Исаиловић, који је исказао задовољство што је управо тај град одабран за веома важне активности СОРВСС.

Дан резервних војних старешина Србије (15. септембар) свечано је обележен у организацијама РВС, чланицама Савеза организација резервних војних старешина Србије.

Одлуком Управног одбора СОРВС Србије, централна свечаност поводом Дана резервних војних старешина ове године одржана је у Крупњу. Домаћин и организатор свечаности је била Општинска организација РВС Крупањ са председником Драганом Грујићем на челу.

Тим поводом 13. септембра у Дому културе у Крупњу окупиле су се чланови Управног одбора и делегати Скупштине СОРВСС из готово свих крајева Србије. Својим присуством свечаност су увеличали представници

Делегацију за полагање венца на спомен-костурницу предводио је к.б.б. Милан Коњиковац

Спомен-костурницу често походе намерници

Управе за обавезе одбране Министарства одбране: начелник Одељења за обучавање грађана капетан бојног брода Милан Коњиковац и потпуковник Милан Крсмановић.

Свечану академију су припремили Библиотека „Политика“, Црквени хор „Света Три јерарха“, млади глумци Канцеларије за младе општине Кру-

пањ и Општинска организација резервних војних старешина Крупањ.

У препуној сали Дома културе осим високих званичника били су потомци носиоца Карађорђевог звезде са мачевима пуковника Љубомира Марковића, пуковника Миладина Масаловића, мајора Луке Стевића, капетана До-

Палим јунацима су запаљене свеће

Час историје на месту где се одиграла велика битка

У крупањској цркви исклесана су сва имена погинулих на Мачковом камену

бросава Живановића Трнце, капетана Милутина Грујићића, наредника Драгића Митровића и осталих носилаца овог високог ратног одликовања. Народни херој са Гајића стене Живорад Жића Марковић није заборављен, као и многи други, који су на олтар Отаџбине положили оно највредније - свој живот.

Како је речено на скупу у крупањском Дому културе пре 103 године, у оквиру одлучујуће битке код Доброг поља наша војска, после артиљеријске припреме, која је трајала чак 24 часа, што је дотад незаблежено у историји ратовања, кренула је у пробој Солунског фронта. Дејствовано је из 2096 артиљетријских оруђа, од тога са 576 оруђа на српском делу фронта. Био је то јуриш у Отаџбину који више

нико није могао да заустави - тако се описује подвиг српске војске који је навестио крај Великог рата.

Традиција дужа од века

Дан када је пробијен Солунски фронт и данас историчари оцењују као одлучујући за слом централних сила у Првом светском рату. На првој линији биле су Шумадијска дивизија са војводом Степом Степановићем на челу и две француске дивизије. Колико је био незадржив јуриш српске пешадије најбоље говори то да француска коњица није успевала да прати напредовање српских јединица према унутрашњости земље.

За 45 дана интензивних и веома гљутих борби, српска војска је прешла око

600 километара, потискујући непријатеља и ослобађајући Србију. Првог дана новембра 1918. године српска застава се поново завијорила у Београду. Дан пробоја Солунског фронта слави се као Дан српског јединства, слободе и националне заставе.

Пробој Солунског фронта је и Дан резервних војних старешина Србије. Тим поводом на Свечаној академији је беседио председник Савеза организација резервних војних старешина Србије доктор Милојко Николић. Он је том приликом говорио о ономе шта је представљала струковна организација резервних официра и подофицира током више од једног века, како је организована данас и о пројекцији развоја те патриотске организације која у срцу има Србију. Он је на крају обраћања позвао присутне да минутом ћутања одају пошту свим погинулим и преминулим резервним војним старешинама

Тако је у Крупању, испод Мачковог камена, обележено више од 100 година постојања Савеза организација резервних војних старешина Србије, институције која је у својим редовима имала славне војводе, јунаке носиоце Карађорђевог звезде са мачевима, хероје из Другог светског рата, али и јунаке са Кошара и Паштрика. Имали смо див-јунаке попут мајора Милана Тепића и потпуковника Миленка Павловића...

У знак захвалности за изузетно гостопримство и врхунску организацију домаћинима – општини Крупањ и Општинској организацији РВС Крупањ, са председником Драганом Грујићем на челу, председник СОРВСС уручио је највиша признања Савеза.

У другом делу програма организована је ефектна и занимљива промоција књиге „Дрина плаче и памти“ аутора Слободана Лалета Смиљанића, писца из Крупања.

Пошта јунацима

Првог дана сусрета организована је посета Мачковом камену. Испред маузолеја час историје надахнуто је одржао председник Општинске организације РВС Драган Грујић. Положен је и венац на Спомен костурницу на Мачковом камену, попришту велике битке у којој су српски официри и подофицири јуришали испред својих јединица 1914. године.

Посета Мачковом камену била је посебно емотивна. То је топографски чвор (врх) на планини Јагодња у западној Србији, где су вођене тешке борбе између 1. српске и 6. аустроугарске армије у току Првог светског рата, у периоду од 19. до 22. септембра 1914. године.

Бој на Мачковом камену је један од низа сукоба током битке на Дрини. Тај заравњени врх (923) од неколико стотина квадратних метара био је неколико пута под контролом једне или друге војске. Држање Мачковог камена је увелико зависило од држања коте 940 (Кошутња стопа) удаљене око 1500 м.

Српска војска је на Мачковом камену имала 11.490 избачених из строја. Само 22. септембра на платоу од око 500 метара квадратних погинуло је 500 српских и 800 аустроугарских војника.

Захвална отаџбина палим војницима подигла је више споменика. Спомен-костурница на Мачковом камену завршена је 1931. године, а Спомен-црква Вазнесења Господњег у Крупњу подигнута 1932. године. На оба локалитета налазе се мошти бораца, а у крипти цркве изложене су фотографије са бојног поља и венци. У крипти је и споменик мајору Светиславу Марковићу који је повео војнике у самоубилачки јуриш на аустријску војску. Тај догађај, целокупни контекст битке и херојство јунака, инспирисали су писца Вељка Петровића који их је описао у свом делу Изданци из опаљена грма 1932. године.

Мачков камен данас је скоро у потпуности прекривен четинарском шумом. Једини делови који нису прекривени шумом су прилаз врху и сам врх, на ком се налази капела и простор око капеле са металном оградом. Ровови из битке су и данас очували свој облик иако су зарасли у траву, налазе се тик уз падине платоа врха између ограда од капеле и шуме која се налази на падини, која оивичава плато на ком је вођена битка и покрива цео вис.

Нарочити доживљај

Други дан боравка у Крупњу домаћин је посветио упознавању учесника са знаменитостима тог краја, почев од објеката у граду и спомен-плоча, затим Спомен-Цркве Светог Вазнесења Господњег, у којој се налази 12 мер-

Обраћање резервне потпоручнице Наташе Живановић

ВОЛИМ ВОЈСКУ И СРБИЈУ

Као својеврстан симбол младости и будућности на Свећаној академији била је и потпоручник Наташа Живановић, најмлађи резервни официр у Општинској организацији резервних војних старешина Крупањ, професор физичког васпитања са академским звањем мастер.

Завршила је курс за резервне официре на Војној академији Војске Србије као трећа у рангу са просечном оценом 9,44 и као најбоља у класи девојака. Добитник је Септембарске награде општине Крупањ за 2020. годину, више медаља и пехара на спортским такмичењима. Њену беседу доносимо у целости:

„Овде сам вечерас са вама зато што волим војску, униформу и отаџбину Србију. Без размишљања сам по завршетку школовања донела одлуку да пођем стопама својих: оца резервног подофицира, стрица официра у Војсци Србији и деде који је такође био резервни подофицир.

Поносна сам што и моја генерација памти славну прошлост и историју српског народа а само учећи на примеру генерација пре нас, ми млади можемо бити достојни да сачувамо оно што нам је од њих остављено: слободу и нашу Србију! Оног тренута када сам први пут обукла униформу, схватила сам да сам то ја. Схватила сам да све што се слободом зове не мора се освајати ново... али се брани...

Брани се незаборавом. Песмом... Пруженом руком... Упорно!

Зато користим ову прилику да се обратим младима и да их позовем да следе мој пример. Само ми можемо и морамо бранити оно што нам оставише генерације пре нас. Отаџбину може одбранити само војска достојна и спремна као што су били јунаци са Косова, Цера, Мачковог камена, Суворора, Кајмачаланана, Сутјеске, Неретве, Кошара, Паштрика...

Историја се учи тамо где су је писали наши дедови и прадедови. Живела Србија!“

Спомен-плоча посвећена браћи Рибникар окићена је цвећем

мерних спомен-плоча са именима погинулих и спомен костурница, па до величанственог црквеног парка, који је формиран као јединствен духовно-културни центар, око цркве посвећене Успењу Пресвете Богородице у Круп-

њу. Подигнут је залагањем свештеника протојереја ставрофора Александра Ђурђева.

Нарочити доживљај представљала је посета црквено-музејском комплексу Добри Поток. То је, рекли бисмо,

Уметничко виђење прошлости

СРБИЈА ИЗНАД СВЕГА

На Свечаној академији поводом Дана резервних војних старешина изведен је пригодан уметнички програм. На оригиналан начин било је речи о ослободилачким ратовима које је водила Србија и формирању организације резервних војних старешина. Преносимо део сценарија који је написао Драган Грујић, а обрађује се формирање ОРВС.

„Давне 1919. године славни војвода Степа Степановић формирао је удружење Савез резервних старешина и ратних војних ветерана Србије. Слутио је искусни ратник да ће они који су гинули за своју Отаџбину и они који су победили смрт јуришајући безброј пута тамо где је смрт у свој загрљај узела многе њихове саборце, када рата више не буде, бити заборављени и остављени попут зарђалих топова на поприштима многих битака.

Слутио је да још једном мора повести одлучну битку да се то не деси, а као војник је знао да се у ту битку мора ући организовано, плански и раме уз раме, као и када су јуришали на Церу, Мачковом камену, Суворобору и Кајмакчалану... И он окупи старе ратнике, официре и подофицире у Савез резервних војних старешина и ратних војних ветерана, предвиђајући да ће борба за права оних који су све дали за Отаџбину бити дуга и можда још тежа него све оне борбе кроз које у заједно до тада прошли.

Наслућивао је да ће они који су сада држава брзо заборавити шта је Отаџбина и одлучивати о онима који су ту државу створили, о онима који више нису потребни, о њиховим правима и заслугама, о правима сирочића који своје очеве нису ни запамтили...

У тој држави кључна места заузеће или они који рата нису ни видели или они који су били на непријатељској страни. Слутио је стари војвода да ће доћи времена када се неће помињати славне битке а највећи јунаци бити заборављени.

Те слутње су се обистиниле, опет је дошао рат, опет јуриши и смрт. А онда још једна држава... Да ли је она права? Величале су се битке из последњег рата, родили су се нови хероји, а нешто смо опет морали да потиснемо у заборав због „братства и јединства“ у које смо, изгледа, ми у Србији највише веровали. Није нам сметало да због „националног кључа“ наши официри чекају на унапређење, сла-

Хор „Света Три јерарха“ извео је неколико родољубивих музичких нумера

бије напредују у служби, а да они мање способни долазе на више командне дужности.

Онда, опет дунуше неки ветрови, поделили смо се на „Наше“ и „Њихове“ и нови хероји из Другог рата придружише се јунацима из Првог, опет су оспораване њихове заслуге, други су „вредновали“ њихову храброст и њихово херојство... Опет су скидане табле са именима улица и рушени споменици...

Па докле бре! Ко ће ценити нашу прошлост, ко ће памтити све јунаке хероје од Косова па до данас?! Ко, ако не ми...

Крајем двадесетог века прво нам разбише „братство и јединство“ а онда осакатише Државу. „Милосрдни анђео“ рашири крила над оним што нам од Државе остаде... Поново бомбе, експлозије и смрт. Не бирају се циљеви... Убијају се цивили и деца...

Хоће да нам срце ишчупају... Хоће Косово... На Кошарама српски војник, српски подофицир и официр раме уз раме пред највећом силом... Опет се чује: „Нема назад, иза нас је Србија“...

И онда када је било најтеже, када се излаз скоро није ни назирао, Србија се тргла. Опет је од државе била јача Отаџбина. А Отаџбину је требало бранити. Отаџбини су били потребни подофицири и официри да би имала војску. Дошло је време да Отаџбина и војска опет буду једно - Србија.

Промоција књиге која сведочи о рату из 1991. године

драгуљ Крупња, који ће, верујемо, бити за многе домаће и иностране туристе право открочење. Ово тим пре јер је у близини подигнуто и етно-село, како би услуге биле комплетиране.

Место где се црква налази зове се

Добри Поток по истоименом селу у коме се налазила и у време турског пописа из 1528. године. У Крупњу у време Дубровчана постојала је католичка црква Св. Петра, а за време Турака џамија. Једино место склоњено због

историјских прилика било је Добри Поток. Тако су Крупњаџи овде саградиле цркву, а до њега основали и своје прво гробље.

Музеј Крупња, задужбина свештеника протојереја-ставрофора Александра Ђурђевића, који је отворен у приземљу његовог породичног дома такође је привукао пажњу резервних војних старешина. Гости су имали могућност да разгледају више од 3.000 брижљиво сакупљених и веома вредних и занимљивих експоната, који су плод тридесетогодишњег етнографског и историјског истраживања.

Све у свему боравак у Крупњу ће се памтити по изврсној организацији и изузетном гостопримству тамошњих људи. Практично организаторска левтица подигнута је на висок ниво, који ће наредни домаћин сусрета резервних војних старешина тешко достићи.

Приредио
Звонимир Пешић

Капетан бојног брода Милан Коњиковац

Састанак са представницима Управе за обавезе одбране МО

АНАЛИЗА ПОСТИГНУТОГ

У просторијама СОРВС Србије у Дому ВС 13. октобра одржан је састанак представника Управе за обавезе одбране МО и Савеза организација РВС Србије.

На састанку су били начелник Одељења за обучавање грађана капетан бојног брода Милан Коњиковац, потпуковник Милан Крсмановић, председник СОРВС Србије др Милојко Николић и генерални секретар СОРВС Србије Драган Ћирковић.

Циљ састанка била је анализа досадашњег рада са посебним акцентом на седнице Скупштине и Управног одбора СОРВС Србије одржане у Крупњу и дефинисање приоритета у будућем раду.

Капетан бојног брода Милан Коњиковац изразио је задовољство континуитетом добре сарадње, оствареним досадашњим резултатима, као и одличном организацијом обележавања 102 године постојања ОРВС Србије. Такође, истакао је да је неопходно инсистирати на финансијској дисциплини и планском коришћењу одобрених средстава, као и активнијем учешћу припадника РВС у спровођењу Иницијативе за обучавање ученика завршних разреда средњих школа у складу са могућностима и са актуелном епидемиолошком ситуацијом изазваном пандемијом корона вируса. О значају сарадње МО и СОРВС Србије, као и самој организацији седнице Скупштине и Управног одбора СОРВС Србије, кбб Коњиковац је детаљно говорио у интервјуу који је дао локалној ТВ станици у Крупњу.

Председник СОРВС Србије др Милојко Николић изразио је задовољство што је потписивањем Уговора бр. 3 са Министарством одбране настављена финансијска подршка активностима организације РВС у вези са Иницијативом. Информисао је присутне о динамици израде базе података за Информациони систем СОРВСС који ће обезбедити централизовану базу података о укупним ресурсима којима располаже Савез, што ће допринети њиховом рационалнијем планирању и коришћењу. Захвалио се представницима Управе за обавезе одбране на присуству и учешћу на анализи.

У завршном делу састанка заједнички су дефинисани приоритети рада СОРВСС до краја календарске године.

Комеморативна академија поводом 22 године од битке на Кошарама

ПОРУКА БУДУЋИМ ПОКОЉЕЊИМА

У организацији Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, 14. јуна у београдској *Комбанк* дворани одржана је комеморативна академија поводом обележавања 22. годишњице битке на Кошарама.

Присутнима се обратила министарка Дарија Кисић Тепавчевић која је поручила је да је време тишине о храбрим јунацима прошлости и да нас сећање на 108 страдалих јунака води напред уздигнутог чела.

Комеморативној академији присуствовали су и председник Народне скупштине Србије Ивица Дачић, начелник Генералштаба Војске Србије генерал Милан Мојсиловић, министри Томислав Момировић, Марија Обрадовић, Небојша Стефановић, ратни командант, сада пуковник у пензији, Душко Шљиванчанин, командант ратног Приштинског корпуса Владимир Лазаревић, бивши начелник ГШ ВС генерал у пензији Љубиша Диковић, као и отац настрадалог Предрага Леовца, Мило Леовац и многи други.

У име Савеза организација резервних војних старешина Србије академији су присуствовали председник СОРВСС др Милојко Николић, члан УО СОРВСС Љубиша Цветковић, генерални секретар СОРВСС Драган Ћирковић, председник ОО РВС Чукарица Драган Јеличић, председник ОО РВС Вождовац Драган Дивјак и чланови организација РВС из Београда Слађан Гашић, Стефан Божић и Никола Цветковић

Обука резервног састава у јединицама Војске Србије

УКЉУЧЕНИ И РЕЗЕРВНИ ОФИЦИРИ

У јединицама Копнене војске и Команде за обуку у другој половини октобра реализује се вишедневна обука лица из резервног састава Војске Србије за различите војноевиденционе специјалности.

Скоро 300 резервиста пешадијских, артиљеријских и логистичких специјалности оспособљавају се за квалитетно и самостално извршавање наменских задатака у оквиру својих родова и служби.

У јединицама Копнене војске лица из резервног састава се обучавају за борбену употребу самоходних вишецевних лансера ракета 128мм М-77 „огањ“ и увежбавају тактичке радње и поступке у оквиру послуге овог модерног артиљеријског система.

Истовремено, у јединицама Команде за обуку реализује се обука резервног састава логистичких специјалности, који своја знања обнављају кроз практичан рад на пословима из домена логистике, превасходно на реконзервацији и оправци моторних возила, медицинском збрињавању и припреми хране.

Осим оспособљавања логистичког кадра, реализује се и обука резервног старешинског састава једне бригаде и три пешадијска батаљона, током које се увежбава штабни рад у процесу доношења одлука за организовање и извођење војних операција.

Ова планска обука, пре свега има за циљ да лица из резервног састава обнове знања која су стекла током одслужења војног рока, али и да се упознају са савременим начелима употребе јединица и обуче за рад са средствима која се сада налазе у наоружању Војске Србије.

У Новом Саду обележен Дан ОРВСС

РАЗНОВРСТАН ПРОГРАМ

У оквиру обележавања 15. септембра – Дана Организације резервних војних старешина у Новом Саду је одржано неколико активности.

У Дому Војске Србије, 11. септембра, одржан је традиционални, двестетчетврти по реду Сусрет резервних војних старешина и Војске Србије. На Сусрету, коме су поред резервних војних старешина из Новог Сада, присуствовали представници многих организација из Војводине и из команди и јединица размештених у Новом Саду, одржано је предавање на тему „Логистика Војске Србије у миру и рату“. Врло квалитетно предавање је одржао пуковник Станко Периф из Управе за логистику Генералштаба ВС. Најзаслужнијим појединцима и организацијама уручена су Признања ОРВСС Града Новог Сада. Након званичног дела програма, настављено је дружење уз војнички пасуљ у башти ресторана Војне установе „Дедиње“.

Ова активност реализована је уз помоћ Министарства одбране, Управе за традицију стандард и ветеране и Војске Србије, а на основу Плана сарадње Министарства одбране и ВС са удружењима у 2021. години.

не у овој години добила средства за ову активност, коју је реализовала заједно са Организацијом резервних војних старешина града Новог Сада. Целим догађајем руководио је резервни потпоручник Милан Јагњић, који је био и првак државе у овој дисциплини. Цео пројекат започет је још у августу када су чланови ОРВСС, у просторијама СД „Радивој Ћирпанов“, имали тренинге у гађању ваздушном пушком, као и обуку у безбедном руковању оружјем. Главни циљ овог пројекта био је што боља припрема резервних официра за такмичење у гађању војничком пушком.

Догађај је отпочео говором председника ОРВСС Новог Сада генерала у пензији Ђокице Петровића који се обратио присутнима и захвалио Министарству одбране на подршци у реализацији ове активности и стрељачкој дружини „Радивој Ћирпанов“ која је била извођач и организатор такмичења. Он је навео да је обука и едукација резервних официра и подофицира основни задатак ове организације.

– Гађање из војничке пушке је најстарија спортска дисциплина у Србији са традицијом дужом од једног и по века. На овом дружењу било је око 20 резервних официра, који су прво овакво такмичење имали 2019. године поводом обележавања стоте годишњице ОРВСС. Тада су они први пут пуцали из ових сад већ заборављених пушката, чији квалитет, у стрељачком смислу, никад неће бити превазиђен – рекао је Милан Јагњић, потпредседник и тренер СД Радивој Ћирпанов. Радује и то што један део грађанства подржава овакве пројекте са идејом

да се организују као такмичења отвореног типа, што може бити идеја за неке нове пројекте, додао је Јагњић.

У гађању из пушке М48 најбоље резултате постигли су резервни потпоручници, Бор Бребер који је „убио“ 89 кругова, затим следи Радомир Ђокић са 87 кругова, и Душан Јовановић са 86 кругова.

Председник ОРВСС НС Ђокица Петровић, најуспешнијим стрелцима уручио је пехаре и медаље.

Ж. Обрадовић

Реализација Плана сарадње Градске организације РВС Крушевац

У ЖИЖИ ОПЕРАТИВНО ПЛАНИРАЊЕ

У оквиру реализације Плана сарадње са Министарством одбране и Војском Србије, 29. септембра у Рибарској Бањи одржана су предавања за део чланова Градске организације РВС Крушевац.

Предавања о темама „Оперативно планирање у Војсци Србије“ и „Иновације у Војсци Србије“ су одржана у сарадњи са Командом Расинске бригаде.

Активности је присуствовао председник СОРВСС Србије др Милојко Николић.

Обележено осам деценија од антифашистичког устанка

СЕЋАЊЕ НА ХЕРОЈЕ

Поводом 80 година од почетка борбе против фашизма, ОРВСС Зрењанин организовала је окупљање чланова у тржном центру „БИГ“ у Зрењанину. Уз разговор са грађанима о тој годишњици, они који су знали име бар једног Народног хероја из Зрењанина и околине, даривани су мајицом са поруком „Хвала херојима“. На мајици су одштампани ликови свих 12 родољуба из овог краја који су званично проглашени за народне хероје: Серво Михаљ, Жарко Зрењанин, Соња Маринковић, Светозар Марковић Тоза, Недељко Барнић Жарки, др Бошко Вребалов, Љубица Одачић, Стевица Јовановић, Павле Пап Шилга, Бора Микин Марко, Обрен Јањушевић Артем

и Јован Веселинов Жарко.

На тај начин ОРВСС Зрењанин подсећа да је борба против фашизма једна од одредница историје народа који су живели на овим просторима и да је Србија земља која негује сећање на све оне који су дали живот за слободу земље.

Овом приликом је истакнуто да је борба против фашизма на почетку Другог светског рата била изнад идеолошких обележја и да неки од народних хероја и нису били припадници ниједне политичке организације.

– Наша је обавеза да се сећамо свих жртава које су дале живот за слободу земље. Као организација смо обележавали значајне датуме из Првог светског рата, организовали смо едукативне скупове везане за одбрану територије Србије у време бомбардовања НАТО-а, а сада смо искористили годишњицу о којој се мало говорило да подсетимо грађане на важност борбе против фашизма, рекла је Тања Дуловић, председница ОРВСС Зрењанин

ОРВСС Зрењанин

На градском стрелишту у Новом Саду, 25. септембра, у сарадњи са Стрељачком дружином „Радивој Ћирпанов“ из Новог Сада, одржано је такмичење резервних војних старешина у гађању војничком пушком 7,9 мм, М48, оружја које је некада било у употреби у наоружању ЈНА а данас се користи у стрељачкој дисциплини Војничка пушка која је у календару Стрељачког савеза Србије. Стрељачка дружина „Радивој Ћирпанов“ је на Конкурсу расписаном од Министарства одбра-

Нису заборављени

ОДАТА ПОШТА РОДОЉУБИМА

Делегације Организације резервних војних старешина Зрењанина и Месне заједнице „Доситеј Обрадовић“ положили су цвеће на споменик на путу ка Михајлову и обележили 80 година од погибије Руже Шулман и Владимира Коче Коларова који су били симболи отпора против окупатора на почетку Другог светског рата.

Резервне старешине последњих година у оквиру својих активности сећања на жртве ослободилачких ратова редовно обилазе овај споменик и учествовали су у његовом уређењу. Придружили су им се удружења грађана и Месна заједница „Доситеј Обрадовић“, на чијој територији

се налази насеље и улица које носи назив двоје стрељаних родољуба.

Спомен-обелиск је подигнут на месту на коме су 26. јула 1941. стрељани раније заробљени Владимир Коларов Коча, Ружа Шулман, Алдан Тибериј, Стојан Арсенов и Франк Самуел Шандор, а у знак одмазде због партизанске акције паљења жита, које се догодило дан раније. Овде је завршена љубавна прича Коче Коларова и Руже Шулман који су заједно отишли у смрт. Окупатори су Ружи Шулман понудили живот у замену да изда још некога од учесника отпора, али је она то одбила.

М. Новаковић

Годишњица Битке на Мачковом камену

МЛАДИ НА ПОПРИШТУ БИТКЕ

Општинска организација резервних војних старешина Крупањ, у сарадњи са основном школом „Боривоје Ж. Милојевић“ Крупањ и Канцеларијом за младе општине Крупањ, организовала је марш „Стазама старих ратника – Мачков камен 2021“, поводом обележавања годишњице Боја на Мачковом камену 1914. године, 18.09.2021. године. Млади су били одушевљени рекреативном шетњом и боравком на свежем планинском ваздуху, а посебно што су могли час историје да слушају тамо где су историју писали наши прадедови.

Након помена, палим див-јунацима уз интонирање државне химне „Боже правде“ у извођењу Црквеног хора „Света Три Јерарха“ из Крупања, положени су венци на Спомен костурницу на Мачковом камену.

Венце су положили делегације општине Крупањ, Општине Љубовија, Републички одбор Савеза Удружења потомака ратника 1912-1920 и Општинска организација „Браћа Рибникар“ Љубовија, делегација Општинске организације резервних војних старешина Крупањ и Канцеларија за младе, УБНОР Крупањ, УБНОР Љубовија, Равногорски покрет Љубовија и Мали Зворник, Удружење ратних војних ветерана од 1990. године Љубовија.

„И ове године општине Љубовија и Крупањ у славу предака у спомен јунака заједно обележавају годишњицу боја на Мачковом камену, негујући традицију народа Азбуковице и Рађевине. Охрабрује и то што смо се данас окупали и што су и данас као и претходних година са нама потомци ратника из 1914. године из многих крајева, рекао је Предраг Димитрић из Крупања. - Са нама су потомци славних јунака Моравске и Дунавске дивизије који су гинули овде на Мачковом камену. Потомци славних Ужичана који су јуришали безброј пута предвођени својим бесмртним командантом потпуковником Душаном Пурићем. Охрабрује и то што су са нама данас и млади који су маршујући стопама својих предака из Крупања дошли на Мачков камен. Такође присутан је и велики број младих из Азбуковице. Својим делима неуморни јунаци нас подсећају да неће остати ништа од нас осим наших дела и наше части.

У име општине Љубовија и Крупањ обратио се Председник СО Крупањ Зоран Зарић. Потом је одржан уметнички програм под називом „У спомен јунацима“, у коме су наступили Црквени хор „Света три јерарха“ из Крупања под управом Горан Андрића и младе глумице Емилија Дивљаковић и Ана Маринковић чланице Драмске секције Библиотеке Политика из Крупања.

Беседу догађајима из 1914. године на Мачковим камену казивао је Драган Грујић потпуковник у пензији, учесник ратова 1991-1992. и 1999. године и председник Организације резервних војних старешина у Крупању.

„Мораћу данас да вас замолим да сви заједно, а ја и у ваше име овде и на овом месту кажем „Праштајте српски синови што вас нема у школским уџбеницима, што вас се сећамо само када слаavimo годишњице, што су вам споменици зарасли у коров. Праштајте ви који иза себе нисте оставили потомство и који живите само у стиховима песама који говоре о вашем јунаштву и вашој смрти. Праштајте српски синови што вас никада нисмо оплакали онолико колико заслужујете. Ви овде пали на Мачковом камену бићете вечито у сећањима генерација које долазе и никада нећемо дозволити да умрете други пут, да вас заборавимо. Обећавамо данас да ће нас бити све више а да ће млади учити историју на Мачковом камену, ту где се она стварала, ту где су њене странице исписиване крвљу наших прадедова који су пали бранећи отаџбину.

Б. Б.

Представници Алексинца на вежби КоВ ВС

СНАГА НАШЕ ВОЈСКЕ ИЗБЛИЗА

На позив Команде Копнене војске Војске Србије, делегација општине Алексинац у саставу: председник општине Далибор Радичевић, председник Удружења РВС Алексинац Богољуб Богосављевић и пуковник у пензији Звонко Стојковић присуствовала је Дану високих званица на здруженој тактичкој вежби са бојевим гађањем под називом „Муњевити удар 2021“.

Здружена тактичка вежба КоВ ВС одржана је 22. јуна 2021. на полигону „Пасуљанске ливаде“. Одговоран за планирање и извођење вежбе био је командант Копнене војске Србије генерал-потпуковник Милосав Симовић.

На вежби је приказана ватрена могућност Војске Србије за одговор на изазове, ризике и претње по безбедност Републике Србије. Проверене

су борбене могућности средстава из развојног програма у ноћним условима.

Остварени су циљеви високог нивоа садејства здружених снага у извршавању сложених ватрених задатака.

Припадници Треће бригаде Копнене војске Војске Србије, уз подршку јединица РВ и ПВО, успешно и у високом интензитету су до сада највећу вежбу у Републици Србији у ноћним условима, спровели и извршили све постављене циљеве и борбене задатке, уз употребу најсавременијих оптоелектронских средстава и борбених дејстава.

Било је задовољство и част присуствовати и на лицу места се уверити у способности и елан припадника Копнене војске Војске Србије да изврше све борбене задатке.

Б. Б.

Зрењанин:
заокружен четворогодишњи мандат

УСПЕШНИ У СПРОВОЂЕЊУ НАСТАВЕ У СРЕДЊИМ ШКОЛАМА

На изборној скупштини резервни капетан
Тања Дуловић добила поверење да и у наредном
периоду води организацију

У Зрењанину је одржана седница Скупштине Организације резервних војних старешина на којој је једногласно изабрано ново руководство које ће водити организацију до 2024. године. За председницу је поново изабрана резервни капетан Тања Дуловић, за заменика председника резервни капетан Ђорђе Клаћ, а за потпредседника резервни старији водник Мирослав Сладојевић.

На седници је усвојен извештај о раду у протекле четири године. Оцењено је да су резервне старешине имале запажене активности, од којих је највише пажње изазвало ангажовање у извођењу наставе по теми „Систем одбране Републике Србије“. Резервне војне старешине Зрењанина су за две школске године имале више од 250 одржаних часова наставе у завршним разредима средњих школа.

- Мислим да смо нашим ангажовањем имали значајно већи утицај него што се то на први поглед види. Деци смо дали основна знања о систему одбране, али смо и ми као чланови локалне заједнице говорили и другима о настави. Та прича није остала само у оквиру школа. Наших шест старешина је уче-

ствовало у овој настави, али је такође битно да смо анимирали и школе да дају шансу некадашњим професорима одбране и заштите који сада у школама имају друга занимања, да се укључе у активности, истакла је Тања Дуловић, председница ОРВС Зрењанин и један од предавача за предмет Систем одбране Републике Србије.

Захваљујући одличној сарадњи Центра Министарства одбране, Команде за развој Банатске бригаде у Зрењанину, средњих школа и Организације резервних војних старешина, Зрењанин је једна од средина која је планове из Иницијативе спровела у пуном обиму:

-У складу са планом, часове смо одржавали по одељењима. У свега неколико случајева смо спајали разреде, али да не буде више од 45 ученика на часу. Када су завршена теоретска предавања у два наврата смо у сарадњи са разредним старешинама организовали техничко-тактички збор у касарни у Зрењанину, чиме је урађен и практични део. Нажалост, у другом полугодишту школске 2019/2020. нисмо успели да реализујемо све планиране активности јер нас је у томе омегла пандемија. Током ове школске

ДАНИЦА И ЈЕЛЕНА У РУКОВОДСТВУ

На скупштини је изабран и нови Управни одбор који чине Миле Новаковић, Драган Пузовић, Даница Маринков, Лука Срдић, Радован Јазиф, Александар Мошорински, Миодраг Ђурић и Јелена Томић. Чланови надзорног одбора и у овом мандату биће Миленко Цукућан, Ђура Завишин и Милутин Стевић.

године настава је морала да се организује „он лајн“, а у тај део активности наша организација није било укључена, па немамо повратне информације како је то изгледало, наводи Тања Дуловић.

На скупштини ОРВС Зрењанин су истакнуте и активности око организација трибине о Кошарама, обележавања стогодишњице од завршетка Првог

светског рата и од оснивања Савеза резервних војних старешина Србије, као и уређење споменика стрељанима у Другом светском рату на путу ка Михајлову, што је обележило рад у четворогодишњем мандату.

Рад у наредном периоду зависиће од епидемиолошке ситуације. Најављено је обележавање 80 година од почетка народноослободилачког отпора у Другом светском рату, а припреме за ову активност су у току. Овај датум ће бити обележен почетком јула. У оквиру неговања традиције, ОРВС Зрењанин наставља са праксом да се сећа свих жртава које су пале за слободу земље. Овогодишње обележавање почетка отпора у Другом светском рату биће посвећено народним херојима из Зрењанина и околине.

Редовна изборна скупштина требало је да се одржи крајем новембра 2020. али је тада одложена због пандемије.

М. Новаковић

Полагање венаца
на споменик
Гвозденом пуку

ОДАТА ПОШТА ДИВ-ЈУНАЦИМА

Делегација ОРОП Ниш, са председником Добривојем Станимировићем на челу, посетила је село Игриште недалеко Куршумлије где је положила венац код споменика Другом пешадијском пуку „Књаз Михаило“, познатијем као Гвоздени пук.

На тај начин свечано је обележена 109. годишњица од формирања славне јединице.

Обука овлашћених лица из субјеката планирања одбране

О ПРАКТИЧНОЈ ПРИМЕНИ ЗАКОНА

У конгресној сали Дома Гарде Војске Србије 21. октобра је реализована једна од тема опште и стручно-специјалистичке обуке овлашћених лица из субјеката планирања одбране којој су присуствовали представници органа државне управе, представници локалних самоуправа, као и припадници Министарства унутрашњих послова и Министарства за државну управу и локалну самоуправу.

Помоћник министра одбране за људске ресурсе, госпођа Катарина Томашевић поздравила је учеснике обуке и захвалила се што су препознали значај припрема за одбрану земље и одазвали се позиву за обуку у изради сопствених планова одбране.

Она је истакла да је Министарство одбране, као носилац припрема за одбрану, препознало све проблеме са којима се суочавају овлашћена лица у другим државним управама, те ова обука има за циљ да помогне овлашћеним лицима из субјеката планирања одбране у осамостаљивању и оснаживању капацитета субјеката из којих долазе у погледу што боље израде сопствених планова.

Томашевићка је пожелела присутнима успешан рад са уверењем да ће се реализацијом обуке достићи планирани циљ.

У наредних месец дана реализоваће се планиране теме из Опште и стручно-специјалистичке обуке где ће предавачи и стручна лица из организацијских целина Министарства одбране, Министарства унутрашњих послова и Министарства за државну управу и локалну самоуправу упознати полазнике са практичном применом законских и подзаконских прописа у току реализације послова планирања припрема за одбрану.

Организацију воде људи

ЗОВ ИНИЦИЈАТИВЕ

У животу резервног потпуковника Марка Јеремића све је складно и, уз поштовање приоритета, испреплетено у јединствену целину. Ако се он посматра као резервни официр, онда на први поглед делује да је све друго подређено обавезама према Отаџбини. Ако се, пак, он анализира као глава породице, испада да му је у жижи управо сопствена основна друштвена ћелија. Заправо, живи живот динамиком која превазилази редовну колотечину.

Крушевац, град са големом слободарском традицијом, стециште је храбрих, марљивих и одлучних људи, кадрих да одговоре на све животне изазове. Град се налази у централном делу Србије и има богату историју. Оно што је било јуче, део је историје тог краја, а оно што се дешава у актуелно време учитељица живота ће већ сместити тамо где припада колективно памћење. Традиционално Крушевац је одувек знаменити центар организације резервних војних официра и подофицира. Дуго се та струковна институција сврстава међу најуспешније у Србији. Отуда и ова прича о једном од изузетних прегалаца међу резервним официрима је истовремено и историја о организацији која окупља пушконоше са одговарајућим чином. Па да кренемо...

Марко Јеремић, резервни војни старешина, резервни потпуковник, економиста по занимању, рођен је 1944. године. Школу Резервних војних официра завршио је 1965. године. У ратним јединицама обављао је дужности од командира вода до начелника интендантске службе. На дужност председника ГО РВС Крушевца изабран је 2005. године и био 16 година на челу крушевачке организације. За заменика председника СОРВСС Србије изабран је 2011. године и ту дужност обавља и данас.

Током четири изборна мандата, од 2005. до 2021. године, активним учешћем у раду који се огледао у извршавању и реализацији одлука ГО и Скупштине СОРВСС Србије Марко је оставио значајан траг у времену. На почетку рада преданим и истрајним активностима, снагом лидерских и организаторских способности, колективног духа, патриотизма и на фону реализације идеје јачања српског националног бића покренуо је резервне војне старешине да испуне своје обавезе према држави.

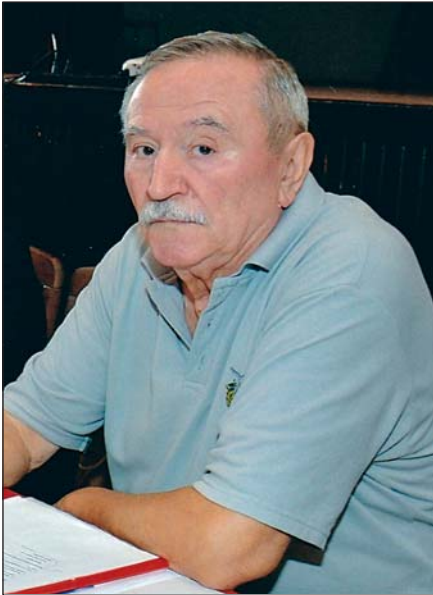
Велико omasовљење чланова

Марков рад, залагање и заговарање идеје заједништва и заједничког рада у оквиру организације, додатно су мотивисали чланове ОРВСС, да учине додатни напор у активностима. Кренули су путем подизања нивоа свести и оснаживања организације, а и креирањем имиџа у јавности о важности и улози те организације и сваког појединца у одбрани земље. То је omasо-

вило и оснажило организацију и потврдило да је љубав према слободи и отаџбини изнова у организацији и да је постала лајт мотив на путу реализације задатака и циљева у одбрани отаџбине. Вишеструко и вишеслојно.

Ако бисмо рангирани учинке потпуковника Јеремића, можда на прво место треба ставити то што је дошло до omasовљења крушевачке организације резервних војних старешина. Године 2005. године крушевачка организација бројала је 95 чланова, а сада их је 850. Борба за повратак и афирмацију статуса РВС је успешно остварена. Постигнут је континуирани напор и залагање у циљу проналажења начина финансирања рада организације. Реализовани су годишњи програми рада организације кроз анимацију чланства у спровођењу разноврсних садржаја и акција. Побољшани су квалитет комуникације и сви видови сарадње са локалном самоуправом, Командом гарнизона ВС у Крушевцу, јавним предузећима, привредним друштвима, установама културе, средствима јавног информисања, и свим патриотским организацијама и удружењима у Крушевцу. Створени су бољи услови за рад, као и за афирмацију, развој и раст организације. Извршено је усклађивање постојећег Статута организације у складу са изменама и допунама Статута СОРВСС Србије. Формиране су општинске организације у Александровцу, Брусу, Трстенику, Варварину, Ћићевцу и Алексинцу. Упоредо су оснаживане већ постојеће организације РВС у Србији, уз пружање логистичке помоћи и подршке. Сарадња са Министарством одбране и Генералштабом - Командом за обуку била је вишеструко плодносна.

У складу са реализацијом годишњег програма рада, Градска организација РВС Крушевца је сваке од протеклих година изводила обуку чланова организације: бојно гађање и тактичко-оријентациони марш. Чланови организације су информисани о раду Савеза и сарадњи са Министарством одбране и Војском Србије и о актуелним питањима. Чланови ГО РВС Крушевца су учествовали у свим акцијама и манифестацијама које су организоване поводом значајних датума и догађаја из историје Србије, историје Града Крушевца, јубиларних дана

Марко Јеремић

Војске Србије гарнизона у Крушевцу и прославе Дана организације РВС Србије.

Одбрана и заштита у средњим школама

Почетком 2020. године резервне војне старешине су се укључиле као предавачи у завршним разредима средњих школа. Управа за обавезе одбране МО постигла је договор са Министарством просвете, науке и технолошког развоја о извођењу факултативне наставе у завршним разредима средњих школа. Област су снови система одбране Републике Србије. У крушевачким средњим школама је успешно почела реализација ових садржаја кроз 11 тема обуке. Услед наступања пандемије вируса корона, та настава је прекинута. ГО РВС Крушевца полаже велике наде да ће овај национални пројекат од општег значаја бити настављен.

Сваке године организована је акција добровољног давања крви у којој учествују чланови и симпатизери организације у сарадњи са Црвеним крстом Србије у Крушевцу.

Поводом обележавања 100 година од пробоја Солунског фронта, од 27. априла до 1. маја 2018. године ГО РВС Крушевца организовала је путовање под називом „Траговима Српске војске од 1916. до 1918. године.“ Том приликом, учесници активности посетили су острво Крф и Видо, Плаву гробницу, луку у Гувији, затим Агеос Матеос, Крф и српско војничко гробље Зејтинлик у Солуну. Чланови ГО РВС Крушевца поклонили су се сенима страдалих Срба и солунских бораца и положили венце на гробове страдалих ратника.

Чланови ГО РВС Крушевца учествовали су у обележавању важних историјских догађаја за српски народ и Србију. Између осталог, поводом 105 година од Церске битке организовано је и путовање у Текериш. У протеклом периоду реализоване су посете командама и јединицама Војске Србије. Посебно је значајна посета Команди Копнене војске у Нишу.

Организација је добила велики број по-

хвала, захвалница и награда. Посебно се издвајају Видовданска награда коју је ОРВС Крушевца добила 28. јуна 2021. године од града (Крушевца). Тако на пример Црвени Крст Србије је доделио признање РВС за допринос и бригу о заједници као друштвено одговорној организацији.

Централна прослава Дана РВС

Поводом обележавања 100 година од оснивања Организације резервних војних старешина Србије централна прослава је одржана у Крушевцу у септембру 2019. године. Наиме, на основу одлуке Управног одбора за остварене програмске резултате ГО РВС у Крушевцу, сврстана је међу најорганизованије и најбоље у Србији. У најтежим условима од формирања ГО РВС Србије у којима је радила последњих година, показала је сву чврстину и живавост. Чланови организације поред тога што разумеју обавезе и располажу знањем и вештинама за обуку земље, перманентно су се трудили свом снагом да их подигну на виши ниво.

Главном одбору РВС Крушевца и Крушевцу припала је част, а и дужност, да буду домаћини централне прославе. Уз велики напор и залагање, а са великим задовољством, прослава је успешно реализована и то путем одвијања дводневних програмских садржаја.

Први пут после 2000. године министар одбране је унапредио у виши чин 22 члана РВС Србије, од којих су петоро чланови организације РВС Крушевац. Министар одбране Александар Вулин је у пригодном излагању, које је често прекидано аплаузима, рекао да министарство не прави разлику између активних и резервних старешина. Том приликом је председнику Савеза др Милојку Николићу у име Министарства одбране Србије уручио највише признање Златну плакету.

У протеклих 16 година ГО РВС Крушевца реализовала је бројне трибине, панеле, свечане академије. Све те манифестације бележе добру, квалитетну припрему, организацију и велику посећеност чланова и грађана. Посебно треба издвојити трибину „Битка за Паштрик“ која је одржана 2018. године уз учешће генерала Божидара Делића и Стојана Коњиковца.

У сарадњи са медијима остварен је велики напредак који се у раној фази рада огледао у изласку из анонимности и скретању пажње на рад организације и њених чланова.

За вредне посла увек има

Када је 2014. године на челу СОРВС Србије дошао др Милојко Николић, пуковник у пензији, са секретаром Драганом Ђирковићем, пуковником у пензији, главни задатак који је Управни одбор пред њих поставио било је успостављање и јачање сарадње са Министарством одбране и Војском Србије, на задацима признавања статуса РВС Србије. Веома брзо су председник и секретар успоставили, како се касније показало, веома плодној сарадњи са Министарством одбране и Војском Србије која се огледа у чињеници да је СОРВС Србије поново препознат као организација од посебног значаја за МО и ВС.

У децембру 2020. године организације РВС Расинског округа добиле су неопходну техничку подршку. Уз континуирани међусобни рад председника, заменика и секретара и несебичну подршку организацијама широм Србије, створено је плодно тло за развој и раст свих видова сарадње у целој Србији, што је у великој мери имало за последицу оснажење организације у целини.

Руководство ГО РВС Србије у наредном периоду треба да настави са радом и појача активности на остваривању резултата који ће бити бољи од досадашњих: пријем нових чланова, сарадња са СО РВС Србије, Градском управом, Командом гарнизона у Крушевцу и Центром Министарства одбране, јавним предузећима и привредним друштвима, а и патриотским организацијама. Као један од главних задатака у наредном периоду, истиче се реализација пројекта Министарства одбране Србије, Управе за обавезе одбране и Министарства просвете, науке и технолошког развоја о извођењу факултативне наставе у завршним разредима средњих школа: Основи система одбране Републике Србије, где су резервне војне старешине укључене као предавачи.

Марко Јеремић је на изборној конференцији 18. јуна ове године године дужност председника ГО РВС Крушевца предао Слободану Лазићу, резервном потпуковнику, дугогодишњем члану и заменику председника ГО РВС Крушевца и пожелео му да резултати рада и напредак организације у будућности у сваком смислу буду бољи од до сада постигнутих, те да ће он као члан и досадашњи председник бити безусловна подршка у раду у будућности.

У оквиру СОРВС Србије, где наставља активан рад на месту заменика председника, императив је наставак оснивања општинских и градских организација и учлањење у СОРВС Србије, помоћ чланицама СОРВС Србије у финансијском и организационом смислу. Реализација иницијативе то јест пројекта Министарства одбране Србије, Управе за обавезе одбране и Министарства просвете, науке и технолошког развоја о извођењу факултативне наставе у завршним разредима средњих школа: Основи система одбране Републике Србије тако да се у свакој средњој школи у Србији изводи настава је улагање у образовање, улагање у будућност.

Лидер, визионар, марљиви радник, патриота који је кроз јачање колективног духа и непрестан и предан рад својом упорношћу и истрајношћу успео да нададне и чланове организације и заједницу да обнове, развију и оснаже организацију. „Где ја стадох ти продужи, што смо дужни ти одужи.“

Начин рада и рад ГО РВС Крушевца са Јеремићем на челу је, може се рећи, светао пример и идеја водилца и визија будућности која осветљава постојеће и новоосноване организације. Заједничким радом, афирмацијом колективног духа и заједничтва и јачањем идеје о оснаживању Српског националног бића и саме организације оснажен је сваки појединац, оснажена је сама организација. Ово је препознано и Министарство одбране и Војска Србије док се истовремено код обичног грађанина формирала позитивна слика о важности постојања те организације за одбрану земље, за српски народ, за Србију.

Снежана Јовановић

Промовисани резервни официри генерације „Март 2021“

НА ПОНОС НАРОДУ И ДРЖАВИ

Србија је земља Живојина Мишића, Петра Бојовића, Радомира Путника, земља великих војсковођа. Земља људи који су се својим делима уписали у историју, којима је чак и непријатељ одавао почаст дивећи се њиховом витештву, храбрости и колико воле своју Србију, поручио је, између осталог, новопроизведеним резервним потпоручницима министар одбране Небојша Стефановић.

Потпредседник Владе и министар одбране др Небојша Стефановић присуствовао је 31. августа свечаности поводом завршетка војноструктурног оспособљавања слушалаца за резервне официре генерације „Март 2021“ и њиховог промовисања у чин резервног потпоручника Војске Србије. Свечаности је присуствовао и др Милојко Николић, председник Управног одбора СОРВСС.

Честитајући им, министар Стефановић је поручио да Србија од 31. августа има 51 новог резервног официра и да су они доказ да постоје вредности које су непролазне као што је љубав према отаџбини.

- Србија је земља Живојина Мишића, Петра Бојовића, Радомира Путника, земља великих војсковођа. Земља људи који су се својим делима уписали у историју, којима је чак и непријатељ одавао почаст дивећи се њиховом витештву, храбрости и колико воле своју Србију. Србија је земља коју су стварале генерације таквих људи, који нису размишљали о својим животима, већ су се борили за своје породице, своје ближње, за свој народ и своју земљу – рекао је Стефановић.

Како је истакао, захваљујући њима данас градимо нашу земљу у миру.

- Данас је наша отаџбина безбедна, сигурна, земља која гради путеве, мостове, школе, болнице, која се бори и такмичи и са много већим земљама у томе како пружити што бољи и квалитетнији живот свом народу. Да би могла то да настави да ради, да би била независна, суверена и самостално доносила одлуке питајући само и једино свој народ, мора да има јаку Војску, која је гарант њене независности и која је гарант да нико неће ни помислити да угрози безбедност наше Србије. Да би та Војска била јака, између осталог, мора да има и јаку резерву, мора да има јаке резервне старешине – нагласио је министар Стефановић.

Он је истакао да је имао прилику да се увери да су наши нови резервни официри успешно савладали обуке током претходних месеци и надогра-

Ратна застава представља највећу светињу нашег народа

Војска снажнија за нову генерацију резервних официра

дили своја знања која су стекли у цивилству.

- Драго ми је да ћете понети та нова, војничка знања из пешадије, телекомуникација, здравства, инжињерије, која ће вам омогућити да будете добре резервне старешине. Посебно ми је задовољство што неки од вас желе

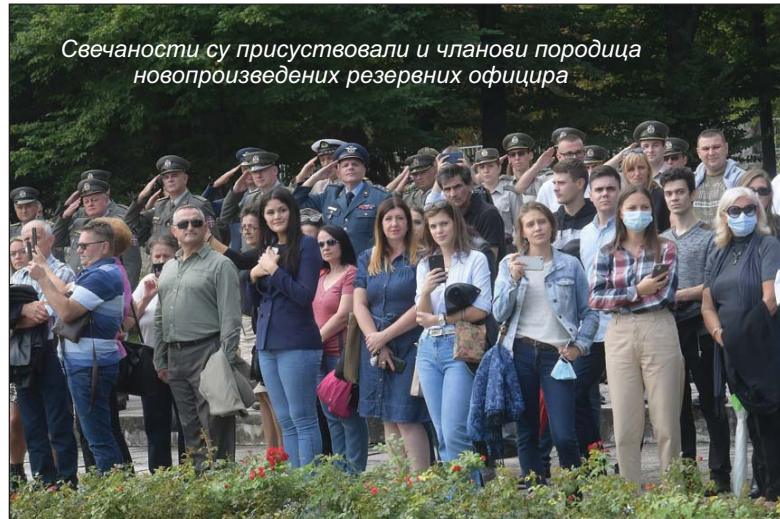
и да, како сам чуо, наставе своју каријеру као професионалне, активне старешине наше војске. Војска Србије и Министарство одбране се заиста труде да знања и вештине које овде стичете не буду нешто што је ствар прошлости, чак ни данашњице, већ будућности. Трудимо се да, без обзира

Они ће подмладити строј Војске Србије

Строј одлучних бранилаца отаџбине

Свечаности су присуствовали и чланови породица новопроизведених резервних официра

на то што нисмо највећа војна сила да не заостајемо значајно за већим и модерније опремљеним војскама – рекао је министар Стефановић.

Министар одбране је рекао да зна да су њихове породице поносне на то што су постали најмлађи резервни официри.

- Видећете колико значи обука коју сте прошли када дође до прве ванредне ситуације или било какве ситуације да народу треба помоћ. Не заборавите и да народ увек уме да врати и буде уз своју војску, јер зна да је та војска увек била уз њега, кад год је требало и кад год нико други није могао или смео – рекао је министар.

Он се резервним официрима још једном захвалио што су се одлучили за овај значајан корак у свом животу.

- Бити произведен у чин официра ове војске велика је ствар и не успе то пуно људи у животу да постигне. Знаш да ће ваше породице и ваша деца бити поносни, у то сам уверен, а ви да знање и вештине које сте овде стекли употребите на добробит свог народа

– рекао је министар Стефановић.

Најуспешнијима у овој генерацији резервних официра Војне академије, резервним потпоручницима Александру Јаковљевићу, Стефану Петровићу и Александру Младеновићу, као и резервним потпоручницима Медицинског факултета ВМА Миомиру Радосављевићу, Ивану Миленковићу и Тијани Вељковић министар Стефановић уручио је ручне часовнике са посветом.

У чин резервног потпоручника данас је промовисан 51 слушалац рода пешадије и инжињерије, службе телекомуникација и санитетске службе.

Први у рангу ове генерације слушалаца резервних официра је резервни потпоручник Александар Јаковљевић (9,67), који је у име генерације „Март 2021“, истакао да је свима у том строју заједничка жеља да са поносом обуку униформу и положи заклетву да ће бранити слободу и част отаџбине по цену живота.

- Сви ови новопромовисани официри у резерви су се на корак да дођу ов-

де одлучили добровољно, надоградивши своја, у цивилству стечена академска знања, војним и лидерским вештинама. Тај добровољни аспект наше службе, можда се најбоље огледа у речима нашег великог војводе Живојина Мишића „један који хоће, увек је јачи од двојице који морају“ – истакао је резервни потпоручник Јаковљевић.

Он је нагласио да су у претходном периоду стекли способности да одговоре на све потенцијалне изазове, ризике и претње по нашу земљу, а да је Војска Србије добила још једну добро обучену класу резервних официра.

Свечаности у касарни „Генерал Јован Мишковић“ у Београду присуствовали су заменик начелника Генералштаба Војске Србије генерал-потпуковник Петар Цветковић, ректор Универзитета одбране генерал-потпуковник доц. др Горан Радовановић, чланови Колегијума министра одбране и Колегијума начелника Генералштаба Војске Србије, као и породице и пријатељи најмлађих резервних официра.

Резервни потпоручник Андреа Ловић

МОЈИ ПРАДЕДОВИ СУ ПРЕШЛИ АЛБАНИЈУ...

Усхићен изговараш текст заклетве својој држави и народу, слушаеш химну, гледаш у заставу, поздрављаш заставни вод... Шест месеци касније на промоцији држи те некакав осећај олакшања, јер знаш да се све добро завршило. Сад си часни српски официр.

У строју генерације резервних војних официра

У строју одважних најмлађих официра Војске Србије, на свечаности поводом промовисања слушалаца за резервне официре генерације „Септембар 2020“ у чин резервног потпоручника, крајем фебруара у Касарни „Генерал Јован Мишковић“ у Београду стајао је и Андреа Ловић.

Рекло би се само још један у низу младих људи, чија је жеља да служи отаџбини неодвојива од униформе српског официра. И било би тако да Андреа Ловић није рођен и не живи у Офенбаху на Мајни поред Франкфурта, у Савезној Републици Немачкој. И да му та униформа не значи више од радног одела. Она је, каже, више од тога - симбол части и патриотизма.

- Одувек сам желео да служим војску у Србији. Имам само наше држављанство и од малена сам о томе маштао. Сви моји су служили војску, а прадедови су прешли Албанију, пробили Солунски фронт и чудим се онима који сматрају да је необично то што сам ја, као Србин који живи у Немачкој, завршио школовање за резервног официра. Ја заправо мислим да би то требало да буде нормално да Србин, ма где живео, служи својој земљи - прича нам Андра, који је пре десетак година чуо за КСРО (Курс слушалаца за резервне официре), али је, каже, тек пре неколико година почео да се распитује о тој могућности, кад је дипломирао на факултету и када су се „стекли услови на приватном плану“.

Строј части и патриотизма

Сведочи да је шестомесечно школовање протекло у знаку учења и дружења које никад неће заборавити.

-Прошли смо много тога заједно, поготову ми пешадинци, нас 13 од укупно 49 полазника који су успешно завршили школовање. Доста времена провели смо на терену заједно, повезани смо пријатељством које ће дуго трајати, као у песми по којој другарство из војске траје заувек. КСРО је веома динамичан, активности се не одвијају само на Војној академији. После шестонедељне основне обуке следе испити, па терени, у зависности од рода. На крају школовања бивате распоређени

Андреа Ловић се није двоумио када је у питању одбрана отаџбине

у неки од центара Команде за обуку или Копнену војску - каже Ловић, који је шестонедељну праксу обавио у Пожаревцу, у Центру за обуку Копнене војске, као заменик командира вода.

Ту су, истиче, учили од најбољих - од наших инструктора, активних подофицира и официра.

-Посебан је осећај кад станеш испред 30 војника, а некада и пред 40, када сам помагао колегама из других, бројнијих водова. У таквим случајевима тачно мораш да знаш шта радиш, да осетиш како изгледа та нова реалност једног старешине. Радил смо 16, некад и 18 сати дневно, јер мораш да устанеш пре војске, да будеш на буђењу, да легнеш после њих и то тек након што си написао подсетник за сутрадан.

Да ли је то и најтежи део школовања?

-Школовање је физички веома захтевно и то не само на терену већ и на Војној академији. Ту су и неиспаваност и специфични дрил и однос према нама у Пожаревцу, који су нужни да бисмо очврсли. У Центру за обуку је осећај био посебно исцрпљујући, јер имаш командну одговорност, а подједнако те неко све време контролише и

указује ти на грешке - каже млади резервни потпоручник, који на питање коју би оцену дао себи кад је реч о практичном делу, после краћег размишљања, каже - осмицу!

-Добра је то оцена, али је и реална.

Говорећи о промоцији крајем фебруара, истиче да је осећај био „фантастичан“, али и различит у односу на онај с полагања заклетве, која је за њега била „спектакуларан догађај“.

-Изговараш текст заклетве својој држави и народу, слушаеш химну, гледаш у заставу, поздрављаш заставни вод... Шест месеци касније на промоцији те држи некакав осећај олакшања, јер знаш да се све добро завршило. Да си успео. С друге стране, узбуђење је велико, баш као и осећај одговорности кад окачиш розету - чин потпоручника.

Свестан да ће сада сви другачије да те гледају. Сад си часни српски официр! Кроз главу ти пролазе слике свега што си прошао. Уз пријатну топлину...

Активан у дијаспори

Андреу, који је јединац, родитељи су од почетка подржавали у намери да служи у

ПОРУКА МЛАДИМА

Живимо у модерном добу и моја генерација се, да тако кажем, „уседела“. И овде и у расејању држимо у рукама непрестано смартфон, гледамо се преко друштвених мрежа. Многи млади људи иду у теретану, не размишљајући колико би им добра донело да шест месеци служе војску, да осете како то изгледа. Важно је да науче и да слушају, заборавили смо колико је то важно, али и да осети моћ колектива, који може много тога што не може појединац. Моја порука младим људима је да се не либе да служе војску, поготову у овом тренутку, када наша држава поново разматра могућност за обавезно служење. Заиста се надам да ће млади људи ту прилику препознати, а да ће доћи и моји из дијаспоре, тим пре што је за факултетски образоване људе КСРО фантастична прилика.

О најбољима се говори и пише

ЖЕНА ЗМАЈ

Име Тање Дуловић, резервног капетана која већ дуго предводи зрењанинске резервне старешине знано је у граду на Бегеју, а и много шире

Тања Дуловић

Војсци Србије. Знају да кад науми, истраје док не успе! Тако је било и с факултетом. Завршио је публицистику на Јоханес Гутенберг универзитету у Мајнцу, спрема се за мастер, а годинама је активан у српској дијаспори. Председник је Омладинског одбора Централног савета Срба у Немачкој и члан Савеза потомака ратника, а сада се радује што ће бити и члан Савеза резервних војних старешина.

Активан сам, да... Српски народ има велики број важних јубилеја за обележавање, гледам да помогнем. Родољуб сам, не крије се то. Поводом стогодишњице победе у Првом светском рату практично у срцу Немачке приредили смо веома посећену изложбу, где је један од експоната била и оригинална блуза најмлађег српског каплара Момчила Гаврића. Изложили смо ордење и друге експонате из тог времена, а поставка је веома добро примљена међу нашим народом, поготову код оних који воле Србију и српску историју и осећају припадност својој држави. Члан сам Централног савета Срба, па смо у сарадњи са генералним конзулатом и нашом црквом подигли и велелепни крст од два и по метра на српско-руском Официрском гробљу из Првог светског рата на централном франкфуртском гробљу, које посе-

Поводом стогодишњице победе у Првом светском рату практично у срцу Немачке приредили смо веома посећену изложбу, где је један од експоната била и оригинална блуза најмлађег српског каплара Момчила Гаврића. Изложили смо ордење и друге експонате из тог времена...

ћујемо сваког 11. новембра и полагамо венце у знак саборности - каже млади резервни официр Војске Србије и додаје да су за наше војно изасланство у Немачкој, у Српском културном центру у Офенбаху, приредили и изложбу поводом обележавања две деценије од НАТО агресије на нашу земљу.

Резервни официр Андреа Ловић након ове, како истиче, веома важне животне фазе, коју је провео на школовању у Војсци Србије, враћа се у Немачку „на свој посао у струци“.

-Много сам научио, добио... Психофизичка снага коју човек развије током шест месеци школовања је нешто што је најупечатљивије, а уједно је и највећи капитал. Морам да кажем да сам био ментално спреман, иако сам дошао из неког приличног комфора, не да бих добио посао у војсци, већ због јаке жеље да будем официр, да се ставим својој држави на располагање, а један од мотива је био и да тестирам своје границе. Резервни официр се не ангажује само у рату, имамо три мисије војске и ја сам одсад увек ту када затреба. Постоји та обавеза, посебна врста дужности, коју смо преузели на себе, на коју нас нико није приморао. Родољубље се подразумева када кренеш овим путем.

Извор. *Одбрана*

Годинама Зрењанин слови за једну од најуспешнијих организација резервних војних старешина у Србији. У свему томе традиција игра значајну улогу. Тај град, а и општина у целини, имали су сјајне људе који су зналачки предводили колоне резервних војних старешина. У мирнодопско време све је некако једноставније, али када су деведесетих година букнули ратови, ситуација је постајала сложенија, туробнија, тежа. У ратним јединицама су резервни официри и подофицири показали спремност да бране и одбране своју земљу, али и колико владају знањима и вештинама из области одбране.

Много је ентузијаста заслужно што је Зрењанин на скали достигнућа резервних војних старешина у граду и општини на веома високој лествици. Име Тање Дуловић, резервног капетана која је већ дуго предводи зрењанинске резервне старешине знано је у граду на Бегеју, а и много шире. Ко би рекао: жена, па официр, па још капетан и то артиљерац!

-Одувек сам ценила војску. Слобода која се стиче одбраном је део бића српског народа. Генерације су браниле слободу и успеле, наравно крвавом борбом, да обезбеде постојаност народа и оно што кажемо да смо своји на своје. Школу резервних официра завршила сам 1984. године. Потом сам успешно завршила и Факултет одбране. Радни стаж сам стицала у области одбране. Дуго сам у средњој школи била професор за предмет „Одбрана и заштита“. Радила сам у

привреди такође на пословима одбране. Једноставно одбрана је мој живот, каже поручник у резерви Тања Дуловић.

После ратова који су се водили деvedесетих година одбрана је, бар је тако деловало, била уа запећку друштвене збиље. Стога је, како рече Тања, потребно да се организација резервних војних старешина врату кући, то јест да буде прихваћена у свим друштвеним срединама као институција од изузетног значаја за одбрану земље. Треба да нас препознају грађани јер није добро, како се каже, да резервне војне старешине сами за себе буду друштвена елита.

-Када се негде појавимо током извршавања наших активности, неупућени људи обично питају па зар ми још увек постојимо. И онда сазнају колико је добрих људи у нашој организацији. Веома је важно да организација буде препозната у оквиру локалне самоуправе. Када је то случај, резервне војне старешине имају активности, стварају им се повољни услови за рад, а развој је нешто што се подразумева. Резервне војне старешине краси опредељеност за државу и одбрани њених граница. То нас снажи и чини да будемо још јединственији и организованији. У нашој организацији смо водили рачуна да буде што више младих. Они предњаче у активностима. Када је реч о резервним војним старешинама које су учествовале у одбрани земље код њих нема горчине. Све сени су шта значи одбрана земље и поносни су што на то што су део јединственог строја који је тако одлучно бранио земљу. Део наших активности је управо неговање традиција. Међутим, не желимо да нас људи препознају по томе што ћемо на неки споменик да положимо цвеће, већ по вредностима које негујемо у људима, на помиње Тања.

Иначе, Тања неуморно смишља пројекте којима ће организација да се на најбољи начин представи у Зрењанину и Србији. Готово да и нема значајније активности у организацији града где на одговарајући начин нису заступљене резервне војне старешине. Тању у круговима резервних војних старешина бије глас да је жена змај. Кадра је да стигне и постигне све оно што снагом ума смисли.

Наша одбрана има старешину којим може да се дичи.

З. П.

Доказивање на два фронта, у јединици и код послодавца

ИДЕНТИТЕТ ОФИЦИРА ПРОТКАН КРОЗ ПОСАО

Њихови чиновни нису само важни за Војску Србије, већ треба да буду порука послодавцима да су, сем редовног студијског програма, завршили и школу за узвишену мисију - одбрану отаџбине. Резервни официри су ти хи јунаци на својим радним местима. Своје чиновне не стављају у први план, већ су посвећени послу на начин како су то учили на редовном факултету, али и оном који је захтевао војну обуку и физичке напоре.

Пише:

резервни поручник
Миле Новаковић,
новинар РТС-а

Пред нама су примери резервних војних старешина из зрењанинске организације. Заједничка им је карактеристика да су млади, образовани и успешни у свом послу. Одлуком да постану старешине, постали и бољи људи и унапредили своје радне биографије.

Ретко ко од пацијената који долази у новосадску апотеку „Новолек“ може да наслути да се иза лепог лица и осмеха апотекарке Јелене Томић крије официрски дух. Не хвали се Јелена својим чином, а када то некоме и исприча, оставља саговорнике задивљеним. Јелена је чин потпоручника окачила на еполете након курса за резервне официре од септембра 2015. до фебруара 2016. године. Био је то, каже, велики изазов у оквиру кога је тестирала своје могућности и успела. Још увек су јој жива сећања на први дан у касарни, јутарње смотре, дежурства, гађања, стажирање у јединици у Зрењанину.

Посао апотекарке је одговоран, захтева тачност, прецизност, посвећеност, концентрацију и добру комуникацију са пацијентима. Изузетно је леп осећај када помажете људима, поручује Јелена. Такав осећај има официр и војник уопште, јер му је први задатак да буде уз свој народ и да му помогне. Зато није чудо што су се лако спојиле на радно месту мисија апотекарке и резервног официра.

-Курс ми је помогао да postanем психички и физички спремнија за веће напоре и изазове, као и да се обучим за опасности које нису свакодневне. Била сам дисциплинована и одговорна и пре војне обуке, а у униформи сам видела праву примену таквог од-

Радо су обукли војничку униформу: Огњен Дуловић, Борко Раковић, Даница Маринков, Јелена Томић и Лука Срдић

носа према животу, што ми данас помаже у оквиру редовног посла. У срцу су ми остала два догађаја са курса, полагање заклетве у Сомбору и промоција најмлађих резервних официра на Војној академији. То се не заборавља, каже Јелена Томић, потпоручник интендантске службе.

Њен колега из 103. класе Курса за резервне интендантске официре Борко Раковић је тренутно асистент менаџера у компанији „ББ трејд“ у Зрењанину. Пред собом на столу има рачунар, а у глави организациони задатак како да у 151 малопродајни трговински објекат распореди робу. Много детаља треба држати под контролом и контактирати са колегама, којих има као у једној пешадијској чети. Са обуке памти јутарњу ујурбаност која се завршавала смотром и да је до дубоко у ноћ учио војну етику. Стажирао је у Зајечару и, како каже, два месеца упознавао касарну и она њега.

-Био сам студент када је донета уредба о укидању обавезе служења војног рока. Та вест није променила

код мене ништа, јер сам знао да ћу одслужити добровољно. То сам желео и сматрао да је то част. Посебно сам срећан што сам чин добио након курса у Војној академији, изузетној високошколској установи. Војска је учврстила нека моја морална начела, од којих је један да посао обавим најбоље што могу. Можда то за некога неће бити довољно, али треба да зна да сам дао максимум. Такође сам научио да поштујем колегу, јер смо саборци у истом послу, износи потпоручник Борко Раковић утиске о утицају Курса за резервне официре на посао који данас обавља.

Слично размишља и Лука Срдић, инструктор возње у Ауто школи „023“ у Зрењанину, који у оквиру свог посла има и веома важну улогу, да они које учи буду одговорни у возњи, јер само тако се доприноси безбедности у саобраћају.

-Знања и вештине са курса су ми помогла у обављању свакодневних активности о чему нисам размишљао пре одслужења војног рока. Наиме, када сам завршио студије, желео сам

*Помаже људима: потпоручник
Јелена Томић*

*Војска му учерстила морална наче-
ла: потпоручник Борко Раковић*

*Патриотска је дужност служити
војску: потпоручник Лука Срдић*

ДАНИЧИНА НЕОСТВА- РЕНА ЖЕЉА

Даница Маринков, резервни потпоручник интендантске службе, била је слушалац курса 103. класе. Носи позитивна искуства из Војне академије у Београду и стажирања у Интендантској бази у Новом Саду. Доста тога непознатог до тада је савладала, а потом очекивала више да стечено знање примени.

-Не може се заборавити како смо на специјалистичкој обуци учили да израдим пећ за печење војничког хлеба таина у теренским условима. Остало ми је у сећању предавање из етике. Неке навике са курса, попут физичког вежбања сам задржала и у цивилству, али на жалост највећи део стечених вештина нису препознали послодавци. Мотив да будем резервни официр је породична традиција и жеља да наставим да радим у Војсци Србије, што се није догодило, каже Зрењанинка Даница Маринков, која је запослена тренутно у једној фирми која се бави обезбеђењем.

да одслужим војни рок, сматрајући да је то патриотска дужност. Када сам отишао да се пријавим за добровољно служење војног рока у Центру Министарства одбране Зрењанин су ми предложили да будем резервни официр. Пристао сам и нисам се покајао, каже Лука Срдић.

Ови млади официри истичу да су захваљујући Организацији резервних војних старешина Зрењанина добили прилику и да учествују у бројним акцијама које су од користи за друштвену заједницу. Били су у првим редовима на уређењу споменика палим родо-

ПОДОФИЦИРСКА СТАЛОЖЕНОСТ

Огњен Дуловић се определио да похађа Курс за резервне подофицире октобра 2016. Било је то у Панчеву, а обука за извиђаче је потпуно променила његов животни пут.

-Мислим да сам најпре постао дисциплинованији и искуснији. Радим на пословима службеника обезбеђења без оружја и стечена знања из војске ми добро дођу, код процене ситуације и начина решавања конфликта. Радим у студентском дому, где су млади људи пуни живота, које понекад треба и смиривати, упућивати и разговарати о проблемима. Мотив да postanем подофицир је што сам желео да се обучавам у овој области, али и да на тај начин останем део Војске Србије, каже Огњен Дуловић из Зрењанина.

љубима у Михајлову, али и током промоције организације у оквиру техничко-тактичких зборована које је организовао Команда за развој Банатске бригаде, а где су ученицима средњих школа одговарали на питања везана за Војску Србије. Са друге стране очекивали су да ће повремено наставити обуку, јер стечена знања временом бледе.

Својевремено, док је Организација резервних војних старешина имала шири значај у држави, предност при-

ликом запослења имали су управо ови кадрови. То више није случај, али данас резервни официри и не траже такву услугу, а могли би са пуним правом, јер су обучавани да раде под притиском. Њихов пословни пут поплочан је војничким знањем, а та комбинација је добитна. Послодавци то најчешће не цене, већ по правилу знају да им је запослени резервни официр тек кад он добије позив за вишедневну војну вежбу, због које мора одсуствовати са радног места.

Ласерски вођеним авио-бомбама може се дејствовати по лако оклопљеним возилима и утврђеним објектима

Ратно ваздухопловство и противваздухопловна одбрана је ојачано набавком шест беспилотних летелица, односно даљинско пилотираних ваздухоплова СН-92А и ласерски вођеним авио-бомбама из Народне Републике Кине.

Набавком нових летелица Војска Србије постала је први корисник таквих ваздухоплова у региону и значајно унапредила своје способности извиђања и дејстава из ваздушног простора.

Мултифункционалност нових даљински пилотираних вазду-

хоплова Војске Србије огледа се у могућности њиховог коришћења за реализацију широког спектра задатака попут извиђања из ваздушног простора, прецизног одређивања координата уочених циљева на земљи, њиховог аутоматског праћења и напада циљева на земљи ласерски вођеним авио-бомбама, обавештајне припрема бојишта, корекције артиљеријске ватре, процене ефеката дејства, ласерског обележавања циља ради дејства друге ласерски вођене муниције (бомби и ракете).

Ласерски вођеним авио-бом-

бама може се дејствовати по лако оклопљеним возилима и утврђеним објектима.

У времену када је савремена бојишта немогуће замислити без активне употребе беспосадних платформи, како на копну, тако у ваздуху и води, набавка нове класе ваздухоплова Војсци Србије доноси и нове могућности развоја.

За Војску Србије, подједнако значајна као и набавка даљински пилотираних ваздухоплова СН-92А је и сарадња са кинеским стручњацима у домену развоја и производње домаће

тактичке наоружане беспилотне летелице средњег долета – Пегаз, као и трансфер технологија које би стручњацима Војнотехничког института омогућиле самостално пројектовање и развој беспилотних летелица сличне класе.

Опремањем Ратног ваздухопловства и противваздухопловне одбране даљински пилотираним ваздухопловима СН-92А значајно су унапређене оперативне способности овог вида војске који никад није био снажнији.

Летелица је опремљена ласерски вођеним авио-бомбама

Беспилотним летелицама унапређене су оперативне способности РВ и ПВО

Кабине за управљање новим борбеним средством

Нова
беспилотна
летелица
Војске Србије

ЗА ДЕЈСТВА ИЗ ВАЗДУШНОГ ПРОСТОРА

*Саставни део комплекта је возило из
којег се управља летелицом*

Из прошлости Ратничког дома

ЖАРИШТЕ НАЦИОНАЛНИХ ИДЕАЛА

Било је предвиђено да зграда има сутерен, приземље и четири спрата; прва два спрата била су предвиђена за сале и службене просторије; трећи је требало да буде хотел - свратиште за резервне официре и ратнике који не живе у Београду; четврти спрат да буде азил за старе и изнемогле ратнике и пансион за ђаке, ратничку децу из унутрашњости.

Дом је требало да буде монументална грађевина, која би већ својом фасадом симболизовала идејност ратничког Пантеона. Да би све ишло како треба, одлучено је да се формира посебан Одбор за изградњу, са секцијама. Зато је на седници Средишњег одбора донета следећа резолуција:

Редовна годишња скупштина Удружења Резервних Официра и Ратника, одржана 29. маја 1927. год. у Београду, саслушавши реферате Средишне Управе Удружења о њеном раду на пројектовању и изградњи Ратничког Дома у Београду, који ће као симбол другарске љубави и солидарности наших официра из резерве и ратника из целе земље, сачувати наша имена од заборава и подићи најлепши спомен великим и сјајним ратничким подвизима нашег троименог народа - овлашћује Средишњу управу да у започетом правцу продужи енергичан свој рад на обезбеђењу материјалних средстава и изрази пројекта с тим да коначну одлуку о подизању донесе ванредни збор Удружења који ће Средишња управа за ту сврху сазвати!

Годину дана касније расписана је „Утакмица за израду идејне скице Ратничког дома у Београду“. Конкурс је обухватао: услове „утакмице“, грађевински програм, као и шта се „од просторија тражи“.

У конкурсу је изложен следећи грађевински програм: „Зграда ће се подићи на блоку између Југовића, Позоришне, Симине и Змајеве улице. Главна фасада биће из Југовићеве а споредна из Змајеве и Симине улице, које морају бити у хармонији са главном фасадом. Страна из Симине улице отворена је уколико није свечаном салом заузета.

Симбол војничке снаге

Ситуација и попречни профил плаца прилажу се. Са сквером испред главне фасаде, на коме ће се подићи Ратнички Споменник, зграда ће бити у естетској хармонији, па стога треба и сквер обрадити.

Облик и величина зграде зависи од ниже изложеног програма а споља мора обрада својом монументалношћу симболизирати војничку снагу и величину српског народа, који је највећим напорима и жртвама створио уједињење троименог народа.“

Било је предвиђено да зграда има сутерен, приземље и четири спрата; прва два

спрата била су предвиђена за сале и службене просторије; трећи је требало да буде хотел - свратиште за резервне официре и ратнике који не живе у Београду; четврти спрат да буде азил за старе и изнемогле ратнике и пансион за ђаке, ратничку децу из унутрашњости.

Материјална средства за изградњу Ратничког дома у Београду прикупљали су и пододбори у земљи.

У децембарском броју Ратничког гласника за 1931. годину, на првој страни, изнад фотографије изграђеног монументалног здања Ратничког дома, објављено је:

Наш велики задатак извршен је, наш сан остварен је, на нашем ратничком дому вије се поносито наша државна тробојка. Дом је завршен!

Ратнички дом постао је украс Београда и

у њега су се, непосредно по завршетку првог дела зграде, уселила многа национално-културна друштва и установе: Јадранска стража, Савез ловаца, Удружење резервних авијатичара, Соколска матица, Клуб пријатеља Француске, Савез певачких друштава, Глумачки фонд Краљевине Југославије, Лига против туберкулозе и Фудбалски клуб „Југославија“. Осам преосталих просторија резервисано је за преостала културна и друга друштва. Градња је коштала око осам милиона динара. Дом је имао и петнаест лепо намештених соба за преноћиште. Поред ресторана у сутерену, на крову се налазила тераса површине осам стотина квадратних метара. Дворана тада још није била готова. Било је предвиђено да се догради у другој фази рада и да има хиљаду седница. Усељење је било 30. децембра 1931. године.

Сећање на храбре војсковође

Прва седница Средишњег одбора Удружења резервних официра и ратника одржана је у новом здању Ратничког

дома 18. марта 1932. године, а свечаности освећења Дома отпочеле су 28. маја, доласком делегата пододбора из свих крајева Југославије и претконгресном конференцијом.

У име патријарха српског Варнаве, Ратнички дом освештао је београдски свештеник Душан Васић. Потом је председник Удружења Милан Ђ. Радосављевић одржао пригодни говор. После захвалности угледним гостима што су увеличали свечаност (изасланици краља Александра и патријарха Варнаве, војни аташеи, генерали, пуковници итд.), Радосављевић је, између осталог, рекао:

„Улазак у свој нов дом за сваког појединца је значајан дан. Тога дана, он види остварен један велики део својих напора. Палећи прво своје огњиште, он пали прву воштаницу у славу Свевишњег, који му је дао снаге, да један део његових напора у животу буде крунисан успехом. Палећи побожно прво кандило он осећа нарочиту свечаност душе, срце му је задовољно и он прву своју мисао упућује својим родитељима, својој старијој браћи и својим пријатељима.

Па и ми, попут народних традиција, на којима почива наша слава и величина, упућујемо своје прве мисли из овога Дома нашем Високом Заштитнику и Врховном команданту Његовом Величанству. Живео Краљ! Нашим друговима и нашој храброј активної војсци. Живела војска! Ми се у овом тренутку сећамо са великим пијететом блаженопочившег Краља Петра I Великог Ослободиоца. Слава му!

Сећамо се храбрих војсковођа и генерала, сећамо се наших палих другова, актив-

ПОВЕЉА

У име оца, сина и светог духа

Дана првог у месецу септембру, године хиљаду девет стотина двадесет девете у Београду, а за време владавине

Александра Првог

Краља Срба, Хрвата и Словенаца, Врховног Команданта највећег војника међу краљевима, народног Војла, високог заштитника и покровитеља ратничког, Удружења Резервних Официра и Ратника удари овај камен темељац за

Ратнички Дом Краља Александра Првог

у спомен и славу својим друговима, палим у ратовима за ослобођење и уједињење од 1912. до 1918. године и намени га да буде вечно и неугасиво огњиште љубави, на коме ће се будући нараштаји загревати верношћу и витешком службом својом Краљу и Отаџбини. Амин.

Освећење темеља изврши у име Његове Светости Патријарха Српског Димитрија, Његово Преосвештенство Епископ Нишки Господин Доситеј са свештенством, у присуству изасланика Његовог Величанства Краља, ађутанта, пуковника Савића, чланова Владе: Николе Узунковића, Стевана Хаџића, Лазара Радивојевића и председника Београдске Општине, подпредседника Војислава Зајине. Земљиште поклонил Општина Београдска.

Председник Средишне Управе резервних потпуковник, Милан Ђ. Радосављевић.

Први потпредседник, резервни војнојудски потпуковник Љубомир В. Стефановић.

Други потпредседник, резервни артиљериски потпуковник Недељко К. Савић.

Генерални секретар, резервни коначки мајор Богомир А. Богвић.

Текст Повеље Ратничког дома приликом освештења, 1. септембра 1929.

Освећење Ратничког дома

них и резервних официера и ратника, који падоше, пред победоносним заставама Србије да се, у њиховој крви окупана, роди данашња наша Југословенска Држава. Слава им!

Освећујући овај Дом, ми желимо да у њему вечито влада слога и братска љубав, јер су љубав и слога међу браћом, најсигурнији темељи не само сваког дома, него и сваке државе.

Ми желимо да овај Дом буде жариште националних идеала, које ће загревати душе будућих генерација резервних официера, и која ће им, као кула светиља, са свога високог торња, у будуће осветљавати путеве, којим треба да греде, јер само национално свесна и духовно наоружана омладина биће у стању да брани и очува ратничком крвљу нашом поштовањем и пожртвовањем наших храбрих Савезника, био у исто време храм вечитог мира, коме сада треба да служимо. Нека би овај Дом био у исто време спомен дивовском пожртвовању ратника Србије и опомена непријатељима Југославије, као што је и доказ нашег несебичног рада и оданости идеји наше организације и војске!"

Спомен дивовском пожртвовању ратника Србије

Нека би у овом Дому, из чијег се сваког кутка осећа дах логорских ватри, у чијем је огњу, од марсовог челика, искован светски мир, нашим поштовањем и пожртвовањем наших храбрих Савезника, био у исто време храм вечитог мира, коме сада треба да служимо. Нека би овај Дом био у исто време спомен дивовском пожртвовању ратника Србије и опомена непријатељима Југославије, као што је и доказ нашег несебичног рада и оданости идеји наше организације и војске!"

Удружење резервних официера и ратника послало је са ове свечаности телеграме захвалности краљу Александру и министру војном.

Чланице Међународног удружења ратника истисале су у својим гласилима рад београдског Удружења резервних официера и ратника, а посебно напор да се сазида Ратнички дом. Тако је Британска легија, орган енглеског FIDAC, писала да „београдски Ратнички дом представља најдостојнију грађевину од свих зграда које су до сада подигнуте у међусавезничким земљама од стране бивших ратника!"

Француски журнал париског Удружења Poaly d' Orient22 донео је на насловној стра-

ни слику Ратничког дома, такође истичући да зграда у Београду представља монументалну грађевину, као и да су српски ратници још 1919. формирали београдско Удружење „Поали д' Оријан" - „Брадоње са Истока" (како су Французи називали све савезничке ратнике који су се борили на Солунском, тј. на Источном фронту).

Београдска општина, која је уступила плац на бесплатно коришћење, наредила је да се зграда Ратничког дома одмах осигура код најповољнијег осигуравајућег друштва.

Финансијске тешкоће и проблеми у изградњи

У јеку успеха и изградње Ратничког дома, један немио догађај бацао је сенку на рад Управног одбора - силом законских прописа, због уочених злоупотреба у раду, распуштено је Председништво и Управни одбор Удружења резервних официера и ратника. За комесара, који треба да обавља све послове, постављен је бригадни генерал у пензији Јоксим Гајић, док се материјално и финансијско пословање у целости не испи-

та. Управа Града Београда намеравала је својим решењем да распусти Управни одбор Ратничког дома, али је то Државни савет Краљевине Југославије својом одлуком огласио неважећим. Како је Управа општине Београда предочила да се ради о извесним злоупотребима појединаца, Министарство унутрашњих послова потврдило је надлежност београдске управе да на основу члана 11. Закона о удружењима, зборовима и договорима може да распусти оно удружење које ради против члана 65. Закона о унутрашњој управи.

Већ 9. септембра исте године комесар Ратничког дома генерал Гајић донео је први финансијски извештај, из којег се видело да се радило о ненаменској употреби новца поводом дизања споменика српским ратницима на Гучеву јула 1929. године. Говорило се о суми од близу осам милиона динара, што је половина коштања Ратничког дома.

Ваљаност материјално-финансијског пословања проверавао је нови Надзорни одбор (пошто је ранији морао да буде смењен), који је формирао комесар. Такође је одлучено да се преглед материјално-финансијског пословања обави и у свим пододборима широм Југославије.

У току тог испитивања и проверавања по-

јавио се и тзв. Легални одбор резервних официера Београђана, који је настојао да омете исправан рад комесара.

Такав развој догађаја утицао је да дође до реорганизације управних органа, тако да је на седници од 10. фебруара 1935. године формирана Средишња управа Удружења резервних официера и ратника, за чијег је председника изабран Игњат Стефановић, државни саветник у пензији. У Управни одбор изабрана су 32 члана, а у Надзорни одбор 16 чланова. Такође, изабрана су два потпредседника и секретар. Образоване су и комисије за надзор у Ратничком дому, за преглед извођења радова, као и за редовно (месечно) утврђивање стања материјалног и финансијског пословања.

Будући да изградња Ратничког дома није била завршена на време (јер су се радови изводили и 1936. године), дошло је до спора са предузимачем, који је за завршавање радова добио 378.000 динара, а не и још око 3.500.000, колико је утврђено по договору.

Градско поглаварство Града Београда је одлуком од 23. јуна 1937. године задржало слободно неизграђено земљиште у површини од око 1.500 квадратних метара (између улица Француске, Симине и Змајеве) уколико Ратнички дом у року од две године не „изида неизидану површину земљишта". Управа Ратничког дома обратила се 15. маја 1938. Поштанској штедионици ради прибављања зајма у висини од шест милиона динара. Зајам је одобрен већ у следећа два дана, али је 23. септембра отказан због промењених прилика на тржишту. Тек 1. априла 1939. године Поштанска штедионица је одобрила тражени зајам, под условом да дужник буде Градско поглаварство града Београда, као и да се зајам отплаћује у месечним ратама по 50.000 динара. Акт Поштанске штедионице Извршном одбору Ратничког дома гласио је:

Зајам за отплату

Поводом Ваше молбе за кредит, а у вези Вашег писма од Бр. 2038/1 од 28. марта ов. год. част нам је извести вас, да је Надзорно веће Поштанске штедионице на својој седници од 31. марта о. г. одредило услове под којима Вам се одобрава зајам од 6.000.000, - са 3% годишње камате за подизање зграде. Дужник по овоме зајму биће Градско поглаварство града Београда, које ће дати заложну изјаву о стављању интабулације на првом месту на празном плацу и новој згради, коју ће подићи то Удружење на углу улице Француске, Симине и Змајеве, као и на постојећој згради Ратнички дом. Овај зајам отплаћиваће Удружење почевши од 1. новембра т. г. месечним отплатама од 50.000, - динара из прихода новоподигнуте зграде и то најдуже до 10 дана у месецу о чему ће дати цесиону изјаву, а камату ће удружење плаћати тромесечно - декурзивно.

Осим тога Удружење ће дати свој акцепт на суму зајма од 6.000.000, - динара са потребном писменом изјавом о самом кредиту и попуњавању акцепта!

(Наставља се)

(Из књиге „Ратнички дом")

ПРВИ ПОЗИВ

Интерно гласило
резервних војних старешина

СОРВСС захваљује
руководиоцима у надлежном
ресору Министарства одбране
на помоћи у припреми и
реализацији овог гласила

ИЗДАВАЧ

Савез организација резервних
војних старешина Србије

ЗА ИЗДАВАЧА

Др Милојко Николић

Година III. Број 4. Септембар 2021.

Дизајн: Милен Чуљић

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
Звонимир Пешић

ЛИКОВНО-ГРАФИЧКИ УРЕДНИК
Милен Чуљић

САРАДНИЦИ

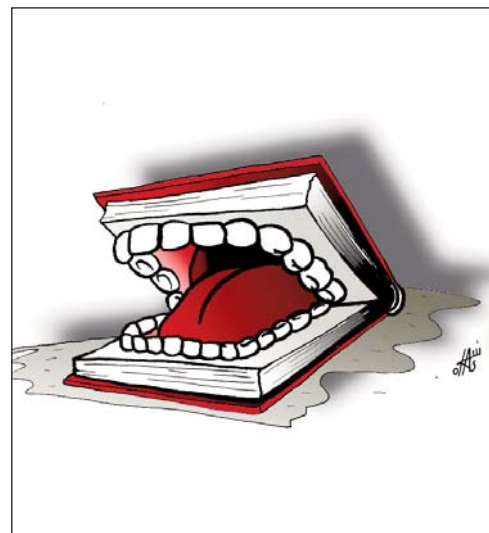
Драган Ђирковић

ФОТОГРАФИЈЕ У БРОЈУ
Медија центар „Одбрана“ и
дописници.

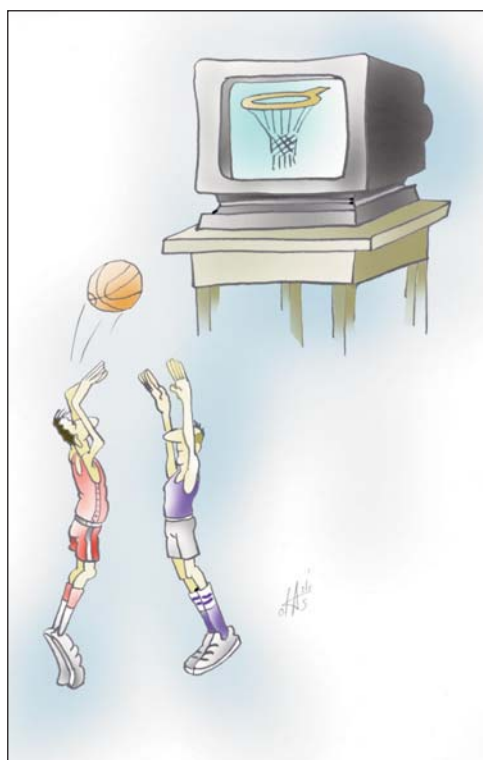
УНОС ТЕКСТОВА: Редакција

Лист излази тромесечно
Тираж 500 примерака
Телефон-факс: +381 11/32 30 454
Адреса: Ул. Браће Југовића бр. 19,
спрат II, канц. бр.240
11.000 Београд
Ел. пошта: office@sorvss.org.rs;
Сајт удружења: www.SORVSS.org.rs

Ставови изражени у овој публикацији
искључива су одговорност аутора и његових
сарадника и не представљају нужно званични
став Министарства одбране.

Карикатуре:
Никола Оташ

Тврђава је изграђена на 112 хектара, на узвишењу које доминира околином.

У подземном делу тврђаве је и бунар за снабдевање питком водом

Током векова тврђава је пружала добру заштиту

Из птичје перспективе

предузела поход на Аустрију. Принц Еуген Савојски дошао је у Футог 9. јула 1716. године са 42.000 пешака и 23.000 коњаника. У Петроварадинској тврђави се већ налазило 8.000 војника. Током 26, 27 и 28 јула Велики везир Дамад Али-паша је прешао Саву са око 150.000 војника. Између Петроварадина и Карловца 2. августа дошло је до сукоба претходница. Гроф Палфи са 1.300 коњаника и око 500 пешака наишао је на 15.000 турских коњаника. Након вишечасовне битке Палфи се повукао ка Петроварадину...

Желећи да помогну Први српски устанак, Новосађани су златницима платили подмитљиве аустријске официре, успели су да из Петроварадинске тврђаве прокријумчаре два топа. Након пропасти Првог српског устанка, његов вођа, вожд Ђорђе Петровић, поред још неких вођа устанка био је заточен у Петроварадинској тврђави.

Као током 18. века, тако и у 19. веку, тј. од њеног оснивања 1750. до 1880, јединице Петроварадинске регименте учествовале су у 30 ратова и преко 140 битака које је Аустрија водила широм Европе.

Након великих поглава 1827. и 1832. године у Дунав је потонуло мала фортификација која је била изграђена на Великом ратном острву...

После продора српске војске у Срем 1914. године дошло је до хапшења великог броја Срба из Срема. Већина њих је интернирана у Петроварадин и смештена у већ припремљене логоре. У логору је било више од 2000 лица. Неки су оптужени за велеиздају и изведени пред војни суд. Они су били осуђени на смрт и стрељани су на Петроварадинској тврђави 14. октобра 1914. године. Три дана касније суд је осудио на смрт још 37 људи над којима је одмах извршена смртна казна.

Петроварадин је постао једна од веома

важних саобраћајних чворишта, где су се Аустро-угарске снаге пребацивале преко Дунава. Како је за пребацивање војске понтонски мост био недовољан изграђен је привремени мост на дрвеним стубовима тзв. Поћорекос мост. Мост је имао електрично осветљење и чувало га је сто војника.

Након пробоја Солунског фронта и ослобођења Србије, српска војска је наставила напредовање на север и 9. новембра 1918. године ушла је у Петроварадин, заједно са француским колонијалним трупама из Сенегала.

Након Првог светског рата, Петроварадинска тврђава улази у састав новоформиране државе Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца. Како су, развојем војне технике, тврђаве саграђене током 17. и 18. века изгубиле свој стратегијски значај и намену, војни врх одлучује да се потпуно или делимично сруше тврђаве у Београду, Осијеку, Броду, Рачи, Карловцу... на листу за рушење била је и Петроварадинска тврђава. Пуковник Драгош Ђелошевић, човек који је био задужен овај незахвалан посао наредио је рушење ових тврђава али је поштедео те судбине Петроварадинску тврђаву. Говорило се да ју је поштедео јер му је била „сувише лепа да би је срушио“.

Пред Други светски рат, на Петроварадинској тврђави у Петроварадину и његовој ближој околини изграђен је појас бетонских бункера за смештај митралеза и посаде која га опслужује. Сломом и поделом Краљевине Југославије након Априлског рата 1941. године Петроварадин улази у састав новоформиране Независне државе Хрватске. На тврђави је била смештена Пилотска школа, снаге противваздушне одбране а касније и команда СС трупа. Из Петроварадинске тврђаве покретан је већи број неуспешних операција како би се унишtile Партизанске снаге на Фрушкој гори. До септембра 1944. године више од половине петроварадинског гарнизона прешао је на страну народноослободилачке војске. Петроварадинска тврђава ослобођена је 23. октобра 1944. године, један сат након поноћи.

флотила. Намера је била да опсадом заузму тврђаву. Бомбардовање је почело 12. септембра са копна и воде. Концентрација турске артиљеријске ватре била је на шанчеве, водени град, две редуте узводно од мостобрана и аустријску војску испред мостобрана. Постављање турске артиљерије на Велико ратно острво приликом ове опсаде довешће касније да се на том месту сагради једно мало утврђење...

Катастрофалан пораз Турске војске код Сенте створио је повољне услове за Аустријанце на мировним преговорима у Карловцима 1699. године. Први план за изградњу тврђаве израдио је инжењерски пуковник гроф Матијас Кајзерсфелд, а наредни инжењерски пуковник гроф Луиђи Фердинандо Марсигли. За извршење радова био је задужен инжењеријски пуковник Мишел Вамберг а након његове смрти (1703) инжењеријски пуковник Гисенбир до 1728. године. Тврђава је полако добијала свој облик. Саграђени су бастиони, равелини и контрагарде на горњој тврђави. Положени су темељи сталних објеката. Саграђен је нови мостобран и мало утврђење на Великом ратном острву. Бедеми доње тврђаве озидани су 1711. године.

Радове прекида избијање новог Аустријско-турског рата (1716-1718). У настојању да измени одлуке Карловачког мира Турска је

Status Stil

011/ 316 24 88 ;

06/ 676 88 01

E- mail: office@statusstil.com

СРПСКА ОФИЦИРСКА САБЉА М.1895/1995 И ПАРАДНИ БОДЕЖИ ВИДОВА ВОЈСКЕ

САБЉЕ : 25 месечних рата

стандардна.....месечна рата- 3.600 дин.

посребрена..... месечна рата - 3.840 дин.

позлаћена.....месечна рата – 4.200 дин.

БОДЕЖИ : 20 месечних рата

посребрен.....месечна рата – 2.940 дин.

позлаћен..... месечна рата – 3.360 дин.

